

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2017 сыл
Кулун тутар
17 күнэ
Бээтинсэ
№28 (10580)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Болжойун: «Аһаҕас эфир»

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУН ОЛОХТООХТОРО!

Бдь. кулун тутар 23 күнүгэр НКИК каналыгар улуус баһылыга А.П. Атласов «Аһаҕас эфиргэ» олохтоохтор ыйытыларыгар хоруйдуоҕа. Темата: 2017 сыл Россияҕа Экология сылынан биллэрilibитинэн, улууспутугар экология туругун, айылҕа харыстабылын, тупсаран оноруу, ыраас, чэбдик олох иһин үлэ о.д.а. боппуруостара. Кыттыны ылаллар: А.И. Собакин, айылҕа харыстабылыгар государственной инспектор, И.В. Яковлев, айылҕа харыстабылыгар общественной хамсааһын лидерэ. Бириэмэтэ: 18 ч.-18.45 ч.

Ыйытыларгытын манньк телефоннарын эрдэ биэрэ туруоххутун сөп: 42-139, 89841186934, 89141062123.

«Аһаҕас эфиргэ» актыыбынай кыттыны ыларгытыгар ыгырабыт.

Улуус нэһиликтэригэр

ТЭРЭЭНИННЭРГЭ БЭЛЭМНЭНЭБИТ

2017 сылга Хатыг Арыы нэһилиэгэ төрүттэммитэ 205 сыла, Граф Бизэргэ 75 сылын бэлиэти-эпит. Саха биллиилээх композитора З.П. Винокуров төрөөбүтэ 95 сыла буолар.

2017 сылга 8 оҕо төрөөтө. Аппааныга - 98, Кыһыл Дэриэбинэ - 25, Граф Бизэргэ - 6 ынах төрөөтө.

Олунньу 21 күнүгэр Хама-ҕатта нэһилиэгэр улуус аҕаларын уопсай муньахтара буолан ааста. Хатыг Арыы нэһилиэгиттэн 10 аҕа кыттыны ылла. Муус устарга ытыллар республикатааҕы аҕалар съездиригэр Хатыг Арыыттан аҕа сөбүтүн председателэ Герасимов Мичил Борисович делегатынан ананна.

Олунньу 22 күнүгэр Аппааныга КСК-ҕа «Курсы молодого бойца» дии Намнааҕы саастарын ситэ илик реабилитационный киин үлэтигэрэ күрэхтэни ытыллар. Манна Намтан уонна Хатыг Арыыттан аҕалар уонна ыччаттар талыллыбыт хамаандалара күөн көрүстүлэр. Манна эдэр ыччаттар хамаандалара кыайда. Күрэхтэнини А.Ф. Тохтобин ытта.

Олунньу 18-19 күннэригэр И.Е. Винокуров аатынан Хатыг Арыы орто оскуолатыгар төрдүс сылын «Один день в армии» дии тэрэһин ытыллына. Манна 5-11 кылаас уолаттара кытын-нылар. Хамандыбырдар: Ф.П. Сивцев, В.И. Яковлев, А.И. Харитонов, И.Н. Егоров, С.В. Парников, В.Н. Максимов, А.П. Кривогорницын.

Олунньуга Чурапчы улуунугар икки сылга биридэ ытыллар республикатааҕы «Поющее мужское братство» көрүүгэ уопсайа 16 улуустан 340-н таһа эр дьон, 5 народнай, 20 самодеятельнай ансамбыл кыттыны ылла. Аппааны бөһүөлөгүн «Дуорай» эр дьон ансамбыла 1 степеннээх дипломант аатын ылла (сал. С.Д. Пономарева).

Улуустааҕы «Дьобур Бэргэн» күөн күрэс буолан ааста. Олунньу 24 күнүгэр 100 оҕоттон Граф Бизэргиттэн Ефимов Юрий 6 иһигэр киридэ (сал. А.А. Охлопкова).

Н.Д. СИВЦЕВА, Хатыг Арыы

Ырааһырдыы ыйыгар

Кулун тутар 15 күнүтэн ыам ыйын 15 күнүгэр диири сыл ахсын Нам улуунугар санитарнай ырааһырдыы ыйа ытыллар.

СР Намнааҕы Роспотребнадзор начальнига Л.И. Ильинаны кытта кэпсэттим:

«Сылын ахсын ырааһырдыы ыйа 2 түһүмэтинэн ытыллар. Бастакыта кулун тутар 15 күнүтэн муус устар 15 күнүгэр диири.

Сүрүн сыал-сорук: кыһын-ны муньуллубут бөҕү-сыһы, брикеттэри, тэстибит, алдьамыт септиктэри өрөмүөннэһин буолар. Бөх тоҕор сир барыта бэрээдэктэниэхтээх, таһырдыаны туалеттар барыта ыраастанан дезинфекцияланахтаахтар. Барыта хомуллан сыбаалкаҕа таһахтаах. Ордук уопсай дьиэлэр тастара олус кирдээх.

Иккис түһүмэх: муус устар 15 күнүтэн ыам ыйын 15 күнүгэр диири ытыллар. Сыал-соруга: хаарбах дьиэлэри, эргэ олбуордары, штакетниктары, тротуардары көтүрүү буолар. Хас биридэи тэрилтэ төһө кыахтааҕынан бэйэтин территориятын тупсарыныта киирсэр. Сайынны мас, сибэкки олордута буолар.

Ол быһыгар акарициднай, дезинфекционнай тэрэһиннэр ытыллыахтаахтар. Акарицидка дии халлаан арыы итийдэинэ, бырдаҕы эмтэһин (мастаах-оттоох, пааркалаах)

Кэрэ эйгэтигэр

Кулун тутар 13 күнүгэр Нам салиэнньэтин «Сардана» кино-театрыгар Саха республикатын культураны үтүөлээх үлэтигэр Иван Сивцев уонна Анегина Дьяконова «Энсиэли алыптаах ийиитин бар дьоммутугар» дии кэнсиэри сүдү талааннаах симфонической оркестры кытары бар дьонноругар бэлэх уунулар.

Бу дьоро киһэҕэ «Нам улууна» МТ култуураҕа уонна духуобунай сайдыыга управлениетын начальнига Е.А. Заровняева, Нам түмсүү председателэ Г.Г. Местников, «Нам улууна» МТ баһылыгын бастакы солбуйааччыта И.И. Сивцева, З.П. Винокуров аатынан Намнааҕы оҕо искусствотын оскуолатын дириэктэрэ А.С. Афанасьев ыалдьыттаатылар.

Анегина Дьяконова улуус дьаһалтата «За вклад в развитие культуры МО «Намский улус» бэлиэни инэрдэ. Иван Сивцевкэ Нам улуунун дьаһалтатын бочуоттаах грамотатын туттардылар.

Анегина Дьяконова, Иван Сивцев З.П. Винокуров аатынан Намнааҕы оҕо искусствотын оскуолатыттан силис тардан үүммүтэрин истинник кэпсээтилэр, үөрэппит уһуйааччыларыгар махтаннылар.

Мустубут дьон-сэргэ манньк сүдү, иһирэх кэнсиэртэн, музыка алыптаах добуһуолуттан доһуһа сынньаннылар.

Анегина Дьяконова туһунан үөрэппит учуутала, З.П. Вино-

КИР-ХАХ ТАРҔАММАТЫН

сирдэргэ үлэ ытыллар. Ордук уопсай дьиэлэр туалеттара сөптөөхтүк эмтэниллиэхтээхтэр, тустаах тэрилтэлэри кытта дуоҕабар түһэрсэн үлэ ытыллыахтаах. Дезинфекция сөпкө оҕоһуллуохтаах, мээне хлор препаратын быраҕан кэбиһэллэрэ доруобуйа охсуулаах. Дезинфекция барыта нуорманан оҕоһуллуохтаах. Сахсырҕа үөскээбэтин туһугар тустаах үлэлэр ытыллыахтаахтар. Эр-

дэттэн профилактической тэрэһиннэр буолуохтаахтар. Араас сөптөөх эмтэринэн туалеттары, бөх тоҕор сирдэри ыраастахтаахтар. Бу үлэҕэ администрация харчы көрөн управляющей хампааньалары үлэлэтиэхтээх, чаһынай дьиэлэхтэр, тэрилтэлэр бэйэлэрэ дьаһанахтаахтар.

Иһэр уубутун эмиэ көрүнүөхтээхпит. Хас биридэи иһэр ууну ылар сирбит барыта ыраастахтаах уонна кыраныс-

куров аатынан Намнааҕы оҕо искусствотын фортепиано салатын сөбүдэссэйэ, СР культураны туйгуна, Е.П. Новгородова манньк кэпсиир:

«Анегина Дьяконова (ол саҕана Колесова Анегина) музы-

көмөлөһөрө. Уруктарын биричинэтэ суох көтүппэтэ. Мин ол саҕана үөрэхпин саҕа бүтэрэн, уһуйааччы буолбут кэмим этэ. Анегина ырыаҕа дьулуура, ыллыан баҕата биллибитэ. Куруутун кэнсиэрдэргэ ырыанан

сата быһыллыахтаах. Нам уонна Хатыг Арыы икки ардыгар «Туллук» дии водозабор баар, ол ууну харыстыыр зоналаах буолуохтаах. Улуус үрдүнэн биир да водозаборбут ирдэбилгэ эппиэттээбэт. Водозабор санитарнай кыраныскалаах буолуохтаах. Иһэр уубут ылыллар миэстэтигэр дьон сынньаныа, сөтүөлүө, ынах-сүөһү, сылгы сылдыа суохтаах.

Бэйдэ сылдыар ыттары, куоскалары бэрээдэктэһин үлэтэ эмиэ ытыллыахтаах.

Минеральной удобрение тобохторо дии бааллар. Биһиги улууспут территориятыгар хас биридэи сиргэ кыраалаан көстөллөр. Олору нэһилик баһылыктара биригээдэ тэрийэн хомуйтарыахтаахтар, ыраастахтаахтар. Бу үлэ тыа хаһаайыстыбатын министерствотын нөнүө барыахтаах. Манньк тобохтору муньан, Нам улуунун сириттэн таһааран суох гынахтаахтар.

Хас биридэи муниципальной тэрилли санитарнай ырааһырдыыга уураах таһаарар. Онтука тыгар барытыгар хонтуруоллуур үлэ ытыахтаах.

Ырааһырдыыбыт сүрүн сыала: киртэн-хахтан инфекционнай ыарыылар тарҕамматыннар дии, чөл олохторбут туһугар ытыллар. Хас биридэи территория ыраастык туттан олоруохтаах.

Уөрэһин үрдэтимитэ. Онон мин Анегина ситиһиитигэр кыра кылааппын киллэрбиһипиттэн киэн туттабын.

Уөрэнэччибэр бары үчүгэйи, өссө да үрдүк ситиһиэлэри, истинг истээччилэри, кини тала-

АЛЫПТААХ ИЭЙИГЭ КУУСТАРАН

кальной оскуолаҕа фортепиано кылааһыгар миэхэ үөрэммитэ.

Уөрэнэр сылларыгар олус кыһамнылаабын, дьулуурдаабын көрдөрбүтэ. Саҕаттан саҕа музыкальной айымныны үөрэтэрин ордороро. Кини уругар икки өттүттэн өйдөһөн, саҕа билиини ылын баҕарара наһа

кытталлар этэ. Туттан-хаптан, сыанаҕа ыллыы тура билигин даҕаны харахпар көстөр.

Музыкальной оскуолаҕа үөрэнэн ылбыт билиитинэн кынаттанан, кини идэтин талбыта уонна Дьокуускайга музыкальной училищеҕа вокал салаатыгар үөрэнэ кирибитэ. Ол кээнэ

аныгар сүгүрүйээччи элбээтин дии алдыбын уонна дьиэ кэргэнигэр дьоло баҕарабын.

Биһиги биир дойдулаахтар-быт ситиһиэлэринэн киэн туттабыт. Нам улууна манньк талааннаах дьонноох буолан, чэчириир, тупсар, сайдар.

Аксинья ТАТАРИНОВА

СУРУТУУ - 2017

«Энсиэли» хаһыакка сибээс отделеһиарынан, общественной сурутааччыларынан 2017 сыл бастакы аҕарыгар сурутуу ытыллар.

6 ыйга — 600 солк.,
3 ыйга — 300 солк.,
1 ыйга — 100 солк.
Хаһыат индексэте — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ (оптуорун-ньук, бээтинсэ) таһар.

Хаһыат электроннай көрүнгэр сурутуу

«Энсиэли» хаһыакка 2017 сыл бастакы аҕарыгар сурутуу ытыллар. Редакцияҕа кэлэн дуоҕабар түһэриллэр, сурутуу төлөнөр, электроннай почта аадырына тиксэриллэр. Хаһыат PDF форматтынан ааҕааччыга тиэрдиллэр.

6 ыйга — 210 солк.,
3 ыйга — 105 солк.,
1 ыйга — 35 солк.
Хаһыат индексэте — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ (оптуорун-ньук, бээтинсэ) таһар.

Сурт кэриэстээх, өтөх төнүргэстээх

Былыр киһини аатын истэн, кимтэн, хантан төрүттээгин, туох-хайдах киһи буоларын быһаараллара. Оҕо ааты биэрэллэригэр, олоҕор олук ууралларын, ол аатынан дьылбатын ситимнииллэрин таба өйдөөн, толкуйдаан туран талаллара диэн суруйаллар. Кырдьыга да онук. Кэнники сылларга ааты иҥэриигэ болдомто уурулар буолла. Ураты суолтаны сахалы ааттар ыллалар. Ааспыт үйэ 60-70-80-с сыллааҕы көлүөнэ ордук хото аатын сахалыга уларытара бэлиэтэнэр. Холубура, мин балтым Фекла диэн аатын оннугар, Сахаайа диэн ааты ылыммыта. Сүүрбэттэн эрэ тахсыбыт эдэркээн кыска, ааты уларытыы курдук олоҕор олус улахан суолталаах хардыыны, бэрт түргэнни ылына охсон быһаарбыта. Аатын кытта ис эйгэтэ, олоҕу көрүүтэ уларытыытын кэпсээбитэ.

Браата барбакка, бэйэбит улууспут холубуругар аат-суол уларытыытын көрүүххэ.

Улуустааҕы ЗАГС иһитин-нэрбитинэн, ааты уларытыы 2007 сылтан эбиллибит. Бу сыл 21 сайабылыаннаа киирибиттэн, 2 киһи аатын сахалы уларытты. 2011 сыллаахха 22 сайабылыаннаа, 2 киһи толору ааттарын-суолларын уларыттылар. 2013 сылга 35 сайабылыаннаа бэриллбит. Мантан 3 дьахтар, 2 эр киһи ааттарын уларыттылар. 2014 сылга сайабылыаннаа биэрээччи 40 буолбут. Кинилэртэн икки дьахтар, икки эр киһи уларыттылар. 2015 сылга – 42 сайабылыаннаа. Биэр киһи толору аатын-суолун уларытты. 2016 сылга – 44, иккили эр киһи уонна дьахтар ааттарын уларыттылар. Аны дьон оҕолоругар ханник сахалы ааты ордук чорботон биэрэр буолбуттарын көрүүххэ. Ол курдук, Түмэн, Уолан, Толлунан, Эрчимэн, Чэмэлиэн, Дайаана Куо, Сайдыына диэн ааттар элбэхтэр. Көстөрүн курдук, олох уларытан, сайдан сонун ааттар баар буолбуттар. Этэргэ дылы, Ньургуннар, Ньургуйаналар, Сардааналар умнууга

САХАЛЫ ААТТАНЫ ХОЛОБУРА

хаалбыттар. 2012 сылга 526 оҕо регистрацияламмытыттан, 87 уолга, 72 кыска сахалы ааты биэрбиттэр. 2016 сылга – 386 оҕо, 52 уол, 23 кыска сахалы ааттаммыттар. 2012 сылга тахсыбыт «уола, кыһа» диэн аатын аатын суруйуохха сөп суоһун соччо сэнээрлибит эбит. Холубура, биэр эр киһи биэрбит.

Көстөрүн курдук, ааты уларытыы үгүстүк да буолбатар, баар эбит. Араспаанньаларын, ааттарын, ачаларын аатын уларытааччылар эмиз бэлиэтэнэлэр. Кинилэри кытта кэпсэтибин ааҕын, сэнээрин.

Ортоо Сандаара Саха Аар кыһа – Бурнашева Степанида Захаровна Хамаҕатта олохтооҕо, СР культуратын туйгуна, тамада: «Ааппын ылыммытым икки сыл буолла. Ол гынан баран, быйыл олунньуга докумуонга киллэртэрдим. Аатым туһунан кэпсир буоллахха, араспаанньам Оротоо – аҕам хос аата. Төрөөбүт ыйбынан сахалы аатым – Сандаара. Оттон аҕам аатын ылынарбар Харатаала көмөлөспүтэ. Кини Саха Аар кыһа буол диэн олус муударайдык, бөргөнник этэн биэрбитэ. Ылан көрдөххө, Захаровна-Сахаарабына диэн нэ майгылыыр. Эр сылларга оҕолору кэрэ эйгэтигэр уһуйбутум. Кэнники сылларга норуоттар икки ардыларынааҕы улахан хампаанньага үлэлибит. Араас омук дьонун кытта алтынабын. Онон омук быһытынан уратыбын аатым кэпсээтэххэ диэн санааттан уларыттым. Итиэнэ аат – аан дииллэр, ааным аһыллан, үлэм-хамнаһым аартыктаныа дьэн эрэнэбин. Бэйэн баҕарар, сүрэххинэн-быаргынан талаһар, тус эйгээр чугас ааты ылынаахха, табылларын дии саныбын. Холубура, быраатым 30 сааһыгар диэри кэргэннэммеккэ сылдыбыта. Сахалы ааты ылынаат да, ыал буолан, дьизуот тэрииммитэ. Убайым Уйгун Оротоо диэн уоллаах, эдьий-

дэрим Мичийэ, Далбара, Сааскыйа диэн ааты ылыммытара, сотору кэминэн докумуонунан уларытыахтаахтар. Онон ааты уларытыы туох да куттала, ыарахана, мөһэйэ суох. Кылабынайа, дууһан, кутун ылынар, сөбүлүүр буолуохтаах.

Байдам Марды Марха уола – «Энсиэли-такси» сулууспа салайааччыта. Кини төрөппүтүтүтэн бэриллбит аата – Алексей Петрович Кутуков. Бастаан истэн баран, кистээбэккэ эттэххэ, итэҕэйбэтэҕим. Докумуонун көрдөрбүтүгэр эрэ кырдыктанан ылыммытым. Марды Марха уола аатын уларыттытын туһунан манник кэпсээтэ: «Омук быһытынан уратыбыт, бастатан туран, ааптыгыр көстүөхтээх. Саха тыллаах буоллахпытына, ааптыт эмиз төрөөбүт сахалы тылбытынан буолуохтаах. Мин элбэх сиргэ сылдьан, араас омук дьонун кытта алтынан ааспытым. Онуоха кинилэр ааппын соһуйа истэллэр этэ. Саха буолан барангың тоҕо нууччалы ааттаахыңны диэн ыйыталлара. Ааппын-суолбун түбэһиэх талан ылымматабым. Олохтоохтук толкуйдаан, ырытан, суолтатын быһааран, бэйэбэр ордук барсар эбит диэн түмүккэ кэлэн ылыммытым. Байдам – нууччалы тылбааһа богатый, изобильный, изобилие. Ол эбэтэр баай-дуол, дэлэй, уйгу. Марды – хатаһын, туолбут ый, ол эбэтэр чолбон. Марха – мин Мархаҕа төрөөбүтүм.

Бу курдук араспаанньабын, ааппын-суолбун таһаардытым. Ааппын сөбүлүүбүн, бэйэбэр толору барсар дии саныбын. Харыстыыр, халхалыыр да курдук. Дьон бастаан истэн баран, соһуйар, сэдэх «экспонат» курдук көрөллөр. Онон аны сонурҕаан сөвөр-махтайар аакка киирэллэр. Онон саха буоларгытынан киэн туттун, ааккытын доржоонноохтук ааттатыҥ».

Лена НОГОВИЦЫНА

— 10, Түбэҕэ — 14, Хатын Арыыга — 13, Хатырыкка — 16, 2 Хомустаахха — 4, Маймаҕа — 3.

Сылгы уопсай ахсаана улуус үрдүнэн 530 төбөнөн эбиллэн, 12029-ка тийдэ. 6 нэһилиэккэ сылгы былырынгытааҕар көүрүэтэ. Бу нэһилиэктэргэ биллгин баар сылгы (скобка иһигэр былырынгыттан көүрүрээһин): Бөтүнгэ 565 (-4); Искраҕа 123

сүөһүтэ Модукка 3, Партизанна 11, Таастаахха 8, 1 Хомустаахха 4 төбөнөн эбилиннэ. Оттон Арбын, Никольскай, Салбан, Түбэ, Фрунзе, Хатырык, Маймаҕа курдук нэһилиэктэр сибинньэни иитэн дохуот таһаарыныттан отой аккаастанан олоролор. Хата, Таастаахха, Партизанна, Хатын Арыыга, Ленскэйгэ бу салаанан дьарыктанааччылар баар буолан ээр курдуктар.

Көтөрү итээччилэр куурусса ахсаанын улуус үрдүнэн былырынгытааҕар 10 төбөнү көүрүрэн 1054 төбөҕө тиэртилэр. 9 нэһилиэк (Көбөкөн, Ленскэй, Партизан, Салбан, Түбэ, Фрунзе, Хатырык, 1 Хомустаах, 2 Хомустаах) кууруссаларын ахсаанын бэрт кыратык элбэттилэр.

Үтү ыһын (валовый) 1376,9 центнергэ тэннэстэ (былырын 1487,3 ц). Былырынгытааҕар элбэх үт Бөтүнгэ, Үөдэйгэ, Искраҕа, Модукка, Партизанна, Таастаахха, Хамаҕаттаҕа, 2 Хомустаахха, Маймаҕаҕа ыанна. Уоннааҕы нэһилиэктэр былырынгыты таһымнарыгар тийбэттилэр.

Былырын улуус үрдүнэн 617,4 ц үт туттарылыбыт буоллаҕына, быйыл 658,5 ц туттарылына. Көстөрүн курдук, үүммүт сылбыт 2 ыйдаах көрдөрүүлэрэ «балысхана» суохтар, сэмэйдэр. Ол эрээри сылбыт саҕаламмытын эр быһытынан, санааны түһэрбэккэ, «түмүгү биэтэк көрдөрүө» диэн баран, өссө күүрүлээхтик үлэлиэбин, эрэлээхтик иннибит диэки тохтоло суох кимэн иһиэбин!

И. ИВАНОВ

Үөрэҕирин эйгэтигэр

ОЛОНХОНУ ОЛУК ОҔОСТОН

Саха норуотун тылынан айымньытын, олонхону, оҕолорго үөрэти Соколова Ефросинья Васильевна аатын кытта Ыкса сибээстээх. Олунньуга Соколова Ефросинья Васильевна бириэмийэтигэр аһаҕастык үгэс буолбут «Олонхону олук оҕостон» улуустааҕы куонкурс буолан ааста.

Куонкурска оскуола уонна оскуолаҕа киириэн иннинээҕи саастаах оҕолор тэрилтэлэрэ олохтоох уонна республика ааптардарын олонхолорун толорууларга сыаналанна. Барыта 13 оҕо саадыттан, 12 оҕо саадыттан, 13 биридүүлээх уонна 12 бөлөҕүнэн толоруу көрүлүннэ. П.П. Ядрихинский-Бэдьээлэ «Дьырыгына Дьырылыатта кыс бухатыыр», С.С. Васильев-Борогонский «Эрчимэн Бэргэн» олонхолору элбэхтик толорулуннар. Ону сэргэ В. Каратаев, П. Решетников-Көһөгө Бүөтүр, Е.А. Охлопков-Буоратай олонхолору дүүллүгэ таһаарылынылар Дүүллүүр сүбөҕө Культура управлениытыттан, Оҕо Түөлбэтин кииниттэн, Намнааҕы «Сулусчаан» оҕо саадыттан, «Дьырылыатта» фольклорнай кэллэктиип ытыһыныгар, П.П. Ядрихинский-Бэдьээлэ аатынан Олонхо дьэтиин специалиһа уонна сыана ветераннара К.Н. Тихонов, Д.И. Кривошапкин үлэлээтилэр. Ону таһынан Ефросинья Васильевна кыһа уонна сиэннэрэ кыттынылар. Куонкуруһу С.В. Бускарова, В.В. Сыромятников (Оҕо Түөлбэтэ) иллээн-саҕалаан ыттылар.

Быйылгы күрэххэ кыттааччылар бэлэмнэрэ, толоруулар, таһастара-саптарга ситэн-хотон эрэрэ бэлиэтэннэ. Үрдүк таһымнаах толоруу сыаналанан, манник түмүктэр табыстылар: Е.В. Соколова бириһин уонна бириэмийэтин оҕо саадыттан – Сивцева Рада, «Кэнчээри» оҕо саада, З.П. Винокуров аатынан Оҕо музыкальнай оскуолатын итиллээччигэ (сал. Е.К. Иванова) уонна Партизан «Кустук» оҕо саады «Кун бытархай» фольклорнай бөлөх итиллээччилэрин салайааччыта У.С. Григорьева, оскуолаттан – Хордогосова Рая, Нам 1 №-дээх орто оскуолатын 6 кыл. үөрэнээччигэ, З.П. Винокуров аатынан Оҕо музыкальнай оскуолатын итиллээччигэ (сал. Е.К. Иванова) уонна I Хомустаах «Сайдыы» Оҕо айымньытын дьэтиин «Умсулдан» фольклорнай кэллэктиип салайааччыта А.Д. Аргунова ытыллар. Иккис миэстэни: Сивцев Виталий, «Көлүкүчээн» оҕо саадын, З.П. Винокуров аатынан Оҕо музыкальнай оскуолатын итиллээччигэ (сал. Е.К. Иванова), Хатырык оҕо саадын фольклорнай кэллэктиибэ «Чуо-чуо Чолбон», үһүс миэстэни: Касьянова Вика, Салбан «Ньургуһун» оҕо саада, 2 Хомустаах оҕо саадын фольклорнай бөлөҕө. Оскуолаартан: иккис миэстэни – Куличкина Нарыйаана, Модут, фольклорнай бөлөх, Искра; үһүс миэстэни: Салбантан Баишева Дарина, Нам 2 №-дээх оскуолатыттан фольклорнай бөлөх, биһирэбил бириис – Ермолаев Дьулуустаанга, Искра, Осипова Сайыһыҥа, 2 Хомустаах, туттарылына.

«Умсулдан» фольклорнай кэллэктиип уонна кинини кытта бииргэ үлэлэспит 7 кылаас оҕолоро (сал. М.И. Ядреева) П.П. Ядрихинский-Бэдьээлэ «Дьырыгына Дьырылыатта кыс бухатыыр» олонхону спектакль курдук туруоран улахан сэнгэриини ытыллар.

Күрэххэ оҕолор олонхо тиэмэтигэр суруйбут рефераттара, дакылааттара көрүлүннүлэр. Хомойуох иһин, аҕыйах үлэ киирдэ. «Айар үлэни суруйуу сүрүн ирдэбиллэр» диэн маастар-кылааһы Оҕо Түөлбэтин педагога Н.И. Семенова ыттыта.

Күрэхпит 2019 сыллаахха ытыллар Олонхо ыһаҕын көрсө диэн сыаллаах барда. Оскуолалар уонна оҕо саадыттан олонхону туруоралларыгар специалистары кытта сибээстэнэн дьарыктары ытытыахтарын наада, эбэтэр сайаапканан Үөрэх уонна Культура управлениета тэрийиэн сөп. Оҕо куолаһын туруорууга уонна ылыыр матыыбы сөпкө таһаарарга үлэлиэххэ диэн бэлиэтэннэ. Олонхону спектакль быһытынан куонкурска эмиз киллэриэххэ сөп эбит диэн Д.И. Кривошапкин эттэ. Эһиил «Олонхо киэн киэлиитигэр» диэн краеведческэй ааҕылар, ону тэнэ «Олонхону олук оҕостон» куонкуруһу республика таһымнаах онорорго былаанньыбыт. Онон, биллгини тэҕими ыһыктыбакка, бэлэмнэни ситимнээхтик ытытыла турарыгар баҕарабыт.

О.И. ПОТАПОВА, Оҕо Түөлбэтин киинин педагога

Хайдах олордугут, ыаллар?

ТҮӨЛБЭ - ТҮМЭР КҮҮС

Нэһилиэк ахсын түөлбэлэр дьаныардаах үлэлэринэн араас хамсааһыннар ытытылланнар, сэргэхсийини таһаараллар. Дьону түмэр төһүү күүс буолаллар.

Быйыл Никольскайга дьахталлар комитеттарын састааба санылы талыллан, күүстээх үлэлэр саҕаланналар. Түөлбэлэр санылы тыһыннанан сэргэхсийи буолла. Дьахталлар комитеттарын Зинаида Васильевна Нератова, «Чаран» түөлбэни Р.М. Никитина, «Эрэл» түөлбэни А.А. Гермогенова, «Алгыс» түөлбэни Т.В. Охлопкова салайаллар.

Аан дойду дьахталларын күнүгэр сонун тэрээһини ыттылар. «Весенний рай» диэн ситэс былааччыга баалын, саамай минньигэс сонун бүлүүдэ куонкуруһун түөлбэлэр икки ардыларыгар тэрийдилэр. Түөлбэлэр ох курдук оностон, тэринэн кэлбиттэр. Кыттааччылар элбэхтэрэ киһини үөрдэр. Түмүккэ «Чаран» түөлбэ (Р.М. Никитина) инники буолан, тэрээһин үчүгэй түмүктэммиттэн үөрдүбүт.

Эр дьоннорбут эвэрдэ ырыаны-тойугу бэлэхтээтилэр. Куонкурустар сыанабылларын эмиз күүстээх анардар дүүллээтилэр: Н. Неустроев, Н.Ф. Соловьев, М.Я. Титов.

Тэрээһини Е.К. Кржижановскай иллээн-саҕалаан ыттыта. Түмүккэ улахан туордунаан кэлбит ыалдьыттары күндүлээтилэр.

Дьон-сэргэ үчүгэй, сэргэх тэрээһини, бырааһынныгы тэрийбит дьахтар комитеттар (предс. З.В. Нератова) махталларын этэн, өссө да сонун тэрээһиннэри тэрийэ турарыгар баҕаран, үөрэ-көтө тарҕастылар.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

Тыа сиригэр — дохуоттаах үлэни

Үүммүт сылбыт икки бастакы ыйдарыгар тыабыт хаһаайыстыбатын сүрүн салааларыгар, дьэ сүөһүтүн иитиигэ, балаһыанньабыт улуус үрдүнэн государственнай статистика 01.03.2017 с. туругунан отчуоттаммытынан, манник буолан табыста.

Ынах сүөһү уопсай ахсаана былырын 10767 төбөҕө тийибит буоллаҕына, быйыл 10937 (101,6%) буолла, эбэтэр сүөһү 170 төбөнөн эбилиннэ. Биридди нэһилиэктэринэн (скобка иһигэр эбиллэн) көрдөххө, сүөһү ахсаана эбилиннэ: Үөдэйгэ (57), Искраҕа (12), Көбөкөнгө (5), Ленскэйгэ (64), Модукка (21), Таастаахха (14), Түбэҕэ (72), Хамаҕаттаҕа (49), Хатын Арыыга (56), Хатырыкка (76), 2 Хомустаахха (7).

Балартан атын нэһилиэктэргэ ынах сүөһү аччаата. Саамай элбэх сүөһү аччааһынын Никольскай (60), Фрунзе (22), 1 Хомустаах (79), Партизан (42) таһаардылар. Ыанар ынах көүрүрээһинин (скобка иһигэр төһө ынах көүрүрээбитэ) 5 нэһилиэк таһаарда: Арбын (14), Ленскэй (1), Никольскай (11), Хамаҕатта (10), 1 Хомустаах (30). Оттон салбаннар уонна фрунзелар былырынгыты саҕа ынаҕы тутан олоролор.

13 нэһилиэккэ ынах ахсаана былырынгытааҕар бэрт кыратык эбилиннэ. Ол курдук, Бөтүнгэ — 11, Үөдэйгэ — 19, Көбөкөнгө — 4, Модукка — 14, Партизанна — 14, Таастаахха

СҮӨҮ ЭБИЛЛЭР, БОРОДУУКСУА ҮӨТЭЛЭЭБЭТ

(-43); Ленскэйгэ 465 (-8); Салбанна 652 (-34); Фрунзега 141 (-14); Хатын Арыыга 1489 (-97).

Тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэригэр сылгы 157 төбөнөн аҕыйаан, 2212 төбөҕө тийибит буоллаҕына, көмөлтө (подсобнай) хаһаайыстыбаларга 51 төбөнөн, бааһынай хаһаайыстыбаларга 362 төбөнөн, гражданныр кэтэх хаһаайыстыбаларыгар 274 төбөнөн эбилиннэ.

Сибиинньэ ахсаана былырын 327 эбит буоллаҕына, быйыл 344 төбө буолла. Дьэиэ бу

Сир симэхтэрэ

5 №-дээх «Кэскил» оҕо саадыгар Ийэ күнүгэр аналлаах сааскы маннайгы бырааһын-ныгынан аралдытыгы буолан ааста. «Мичээр» орто бөлөх оҕолоро ийэлэрин кэнсиэр көрдөрөн эбэрдэлээтилэр. Көхтөөхтүк ырыа ыллаатылар, хоһоон аахтылар. Уолаттар «Сэлээшпэлээх уолаттар» диин ааттаах сонун, саҥа үгкүүнү көрдөрдүлэр.

Түмүккэ оҕолор бэйэлэрин онорбут оноруктарын ийэлэригэр бэлэх биэрдилэр. Хас

«МИЧЭЭРДЭР» БЭЛЭХТЭРЭ

биирдии ийэ кэлэн олус үөрэн, долгуйан, дуоһуя сынньанан тарҕаста.

Саҥа нэдиэлэбит «Сэрэхтээх буолуу» тематыгар ананна. Манна ыалдыт ыгыран, кэпсэтэн, оонньоон, сэрэхтээх буолуу диин тугун оҕолор ордук бигэтик биллилэр. Улууска,

республикаҕа киэнник биллэр оҕо мелодина Валерий Егоров аатынан ырыа конкурсугар кытынныбыт. Оҕолор «Ол оҕо үчүгэй» диин ырыаны ыллаатылар. Бу курдук биир сааскы нэдиэлэ биллибэккэ, олус сэрэхтик ааста.

Инна СЛЕПЦОВА,
иитээччи

Саха сиригэр — Ыччат сыла

Быйыл республикабытыгар Ыччат сыла биллэриллэн, улууспутугар киэн далааһыннаах үлэ саҕаланна. Ол курдук, Бастакы Хомуस्ताах нэһилиэгэр ааспыт ыйга «Ыччат сомоҕолоһуута – нэһилиэк сайдыыта» диин ыччат сылын аһыллыыта, ону тэнгэ нэһилиэкпит ыччаттыгар туһаайыллыбыт 1-кы форум тэриллэн ыытылынна.

Нэһилиэкпит өрөгөй ырыатынан саҕаламмыт Ыччат сылын бэйэлэрин эбэрдэ тылларынан «Нам улууһа» МТ баһылыгы солбуйааччы Н.Н. Степанов, «Хомуस्ताах 1-кы нэһилиэгэ» МТ баһылыга В.Г. Жирков, ыччат уонна дьээ кэр-

һынан, олохтоох дьаһалта специалистара В.В. Ушаков «Эдэр ыалы дьээнэн хааччыйыы программа үлэтэ», В.А. Оконешикова «Ыччат үлэлээх буолуутун хааччыйыы. Бэйэ дьыалатын тэринии», пенсионнай фонда салаатын специалиһа Л.И. Петрова «Пенсионнай фонда гражданнырга сүбэлэрэ», Дьокуускай куораттан «Бир дойдулаахтар» түмсүү салайааччыта Э.Д. Ядрева «Төрөөбүт түөлбө сайдыыта – эдэр ыччат илиитигэр», устудьуоннар түмсүүлэрин аатыттан А.А. Татаринова «Устудьуон ыччаттын сүрүн кыһалҕата» темаларга кэпсэтистилэр.

Форум иккис чааһыгар «Брейн-строминг» ыытылынна. Манна кэлбит ыччат 3 бөлөхкө арахсан талан ылбыт темаларынан бырайыак көмүскээтэ.

ҮЛЭБЭ ТҮМСҮӨХХЭ

гэн политикатын управлениетын сүрүннүүр специалиһа Ю.П. Жергина, нэһилиэк ыччаттын лидерэ Н.В. Азарова астылар. Аҕа баһылыкпыт В.Г. Жирков ыччат түмсүүтүн салайааччытыгар Н.В. Азароваҕа Ыччат сылын анал бэлиэтин – кубогы үөрүүлээх быһыыга туттарда. Ол кэнниттэн төгүрүк остуол тула олон модератордар анал темаларынан санааларын атастастылар, сүбэ-ама биэрдилэр. «Сайдыы төрдө – түмсүүлээх ыччат!» – аҕа баһылык В.Г. Жирков, «Тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар ыччакка аналлаах программалар» – тыа хаһаайыстыбатын специалиһа С.И. Кривошапкин, «Ыччаты патриотизм тыһынар иити» – Д.Ф. Алексеев аат. I Хомуस्ताах орто оскуолатын директора У.П. Атласова, «Талааннаах ыччакка көмө» – «Алгыс» СК директора А.Н. Новгородова, «Ыччаты ааһыыга угуйуу – духуобунай сайдыы сүрүн олуга» – модельнай библиотека сэбиэдиссэйи Н.Д. Жиркова, «Чөл олох уонна эдэр ыччат» – спорт дьэтин инструктора С.К. Сивцева. Ону та-

Түмүккэ резолюция ылылынна. Аҕа баһылыкпыт Василий Гаврильевич уонна «Эрэл» ыччат түмсүүтэ, сал. Ньургуйаана Васильевна, үөрэххэ, культуураҕа, спорка, тыа хаһаайыстыбатыгар о.д.а. общественнай хамсааһыннарга бииргэ үлэлэһэргэ 3 сыллаах сөбүлэн-дуоҕабар түһэристилэр.

Ити курдук, аҕа саастаах көлүөнэ дьон былыр-былыргыттан саха норуота ыччаттын бэйэтин холобуругар иитэн кэлбит үтүө үгэһин тутуһан, эдэр көлүөнэ ыччаты бэрээдэктээх буолууга, кэрэни кэрэхсиригэ, уопсай дьыаланы үрдүктүк тутууга ыччакка кэс тылларын тиэртэ. Онтон инникини түстүүр эдэр көлүөнэ ыччатыт: Д.Ф. Алексеев аат. I Хомуस्ताах орто оскуолатын үрдүкү кылааһын үөрэнээччилэрэ, орто, үрдүкү үөрэх кыһатыгар үөрэнэр устудьуоннарбыт, нэһилиэккэ олоһор, үлэлиир ыччат мустан, бииргэ түмсүүлээхтик үлэлииргэ сорук ылыннылар, инники үлэлэрин түстээтилэр.

Н.Д. ЖИРКОВА,
олохтоох модельнай библиотека сэбиэдиссэйэ

Спорт - дьулуур, спорт - тулуур

Николай Элляевич Константинов, кубулуоттаах кулун тутар 15 күнүгэр, 60 сааһын томточчу туолла! Кини Нам оройуонун I-кы Хомуस्ताах нэһилиэгэр күн сирин көрбүтэ. 1974 сыллаахха орто оскуоланы, онтон 1983 сыллаахха Саха судаарыстыбаннай университетин нуучча тылын салаатын ситиһилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ. 2006 сыллаахха Манчаары аатынан спорт национальнай көрүгүнэрин киинигэр тренеринэн үлэли сылдьан, СГУ физическэй култуураҕа уонна спорка институтун кэтэхтэн үөрэнэн бүтэрэр.

Николай – боксаҕа ССРС спордун маастарыгар хандьыдат, мас тардыһыыга Саха сирин спордун маастара.

Мас тардыһыытын түһүлгэтигэр аатын соргулаахтык ааттатан кириитэ, 1992 сыллаахха Чурапчыга, өрөспүүбүлүкэ бастакы чөмпүйэнигэр этэ. 62 киилэбэ бочуоттаах бастакы миэстэни ылбыта. Кини биир дьулуурҕа модун санаатын туоһута – 1994 сыллаахха Уус Алданга Мас Мэхээлэ аатынан түһүлгэбэ, 37 сааһыгар, спорт маастарын нуорматын толорбута буолар. Ити кэмгэ Николай кыттар ыйааһыныгар өрөспүүбүлүкэ ааттаахтара: Михаил Черкашин, Дмитрий Кельдиев, Николай Винокуров бааллара. Кинилэр икки ардыларыгар күрэхтэһии сүрдээх тыһааһынаахтык барара. Ол курдук, 62 киилэбэ отуттан тахсалы быһыпастар былчыһаах, бачыгыратан тардыллаах мадьынылар кытталлара.

Николай өссө биир өһүлүбэт күүстээх модун кыабын 1998

Айыы кийитэ аһыныгас, күн кийитэ көмүскэс

Кулун тутар 6 күнүгэр Намнааҕы социальнай сааһын ситэ илик оҕону чөлүгэр түһэри киинигэр попечителлэр сэбиэтэрин муньаҕа буолан ааста. Тэрээһингэ 2016 сылга биһиги оҕолорбутугар уонна олох уустуктарын көрсүбүт дьээ кэрэгэтэргэ харчынан, таһаһынан көмөлөспүт урбаанньыттар, тэрилтэ салайааччылары уонна би-

НИКОЛАЙ - МОДУН

сыллаахха Төһүлүгэ буолбут Саха сирин бастакы кубогар көрдөрбүтэ. Онно ыйааһын айыы сыл түмүгүнэн рейтингинэн уон бастын мадьыны кыттар. Ити күрэхтэһиигэ биһиги дьоруойбут күннүү-күнэхтии, саастарын оройугар сылдьар эдэр мадьынылары кыайталаан, бастакы миэстэни ылбыта сөхтөрөр.

Иллэрээ сыл Курскый куоракка паэурлифтингэ, ыарахан ыйааһыны көтөүдүүгэ аан дойду кубогун хаһаайынынан буолбута. Ити күрэхтэһиигэ бэйэтин саастыылаахтарыгар аан дойду рекордун олохтуур уонна эр дьонно Арасыйыа спордун маастарын нуорматын толорор.

Николай этэринэн, омук дойдутугар мас тардыһыытын олус сөбүлээбиттэр. Эккирэтэ сылдьан кэриэтэ ону-маны ыйыталаһалар уонна сахалар бачча үчүгэй спорт көрүнүн баччаанна диэри ханна, тоҕо кистии сытыгыт дииллэр...

Бүгүнгү суруйуум дьоруойа Н.Э. Константинов аһаардас спорка эрэ ситиһилээх буолбатах, кини СӨ физическэй култуураҕа уонна спорка туйгуна, «Гражданский килбиэн» бэлиэһин наҕараадалаһыта, Нам улууһун бочуоттаах гражданина, мас-рестлингэ Арасыйыа сүүмэрдэммит хамаандатын сүрүн тренерэ.

Николай Элляевич – күүстээх-уохтаах, дьулуруйар дьоруот модун санаалаах. Уол оҕото 100 сааскын аһыахтар диэри сүһүбүн үрдүгэр сүүрө сырыт, аны да спорт курдук эти-хааны чэбдигирдэр көрүгүнэ дьону-сэргэни угуйа, түмэ, тарда тур диэби баҕарылар. Алгыс баһа сылананнь! Бары атастарын, долотторун ааттарыттан истин Уруй, Айхал! Бу курдук модун күүстээх-уохтаах санаалан.

Р. СИВЦЕВ,
Нам, I-кы Хомуस्ताах

кыһалҕаларга тохтоото. Н.Г. Парников, Е.Э. Бурнашева, Л.П. Касьянова санааларын үлэтинилэр.

Ирэ-хор кэпсэтии кэнниттэн директор Л.М. Маркова күүс-көмө буолар дьонно махтал суруктары уонна оҕолор илиилэринэн онорбут өйдөбүннүк бэлэхтэрин туттартаата: урбаанньыттарга С.И. Эверестоваҕа, В.С. Ногородоваҕа, Т.М. Изюковаҕа, Л.С. Кириллинаҕа, «Алекс» маҕаһынан сал.

иитиллээччилэрэ салайааччыларынан ылбаай ырыа ыллаатылар, хомоҕой хоһоон аахтылар, үгкүүлээн көрдөрдүлэр. Клим Федоров социальнай бырайыгын уонна Хамаҕаттаҕа буолан ааспыт саха дьахталларыттан бастакы мелодист С. Кудрина күрүһүн кыттылаахтара В. Иванова, А. Осипова дуэттара эбэрдэ ырыаларын тиэртэ. Дьүүлүүр сүбэбэ попечителлэр үлэлээтилэр. Кыттааччыларга хас биридилэригэр попечителлэр

КҮҮС-КӨМӨ БУОЛАЛЛАР

ирдииллэн дьон ыгырыллыбыт-тара. Ол курдук, Нам улууһун дьээ кэргэн уонна ыччат политикатын управлениетин начальнига Т.Н. Степанова, Намнааҕы социальнай харалта управлениетин начальнига Н.Г. Парников, «Бөтүн нэһилиэгэ» МТ баһылыга М.С. Макаров, «I Хомуस्ताах» МТ баһылыгы солбуйааччы А.Г. Захаров, «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ специалиһа Н.Д. Сивцева, «Ленскэй нэһилиэк» МТ специалиһа А.И. Слепцова, үөрэҕи управлениетигиттан «Лебедь» фонда салайааччыта М.П. Дьяконова кытыннылар.

Директор Л.М. Маркова тэрилтэ үлэтин сырдатта, ситиһиллэри билиһиннэрдэ,

А.П. Протопоповка, «Барыс» такси сал. Е.Э. Бурнашеваҕа, «Сардаана» кафе сал. В.Е. Филипповаҕа, «Светлана» маҕ. сал. С.И. Макароваҕа, «Дьулус» ГФКХ сал. М.П. Сивцевкэ, «Бизнес-инкубатор» директорыгар А.И. Винокурова, менеджери-гэр М.С. Тарабукинаҕа, «Лебедь» фонда сал. М.П. Дьяконоваҕа, Хатын Арыыттан ыччат түмсүүтүн сал. М.Е. Винокуроваҕа, Н.Д. Сивцеваҕа, Ленскэй нэһилиэктэн А.И. Слепцоваҕа, православнай таһара дьэтин аҕабытыгар П. Слепцовака.

Салгыы «Икки сулус» диин төрөппүт оҕонуан талааннарын көрдөрөр күрэхтэрэ буолан ааста. 5 дьээ кэргэн уонна 3 киин

анал бириестэри туттараннар, сүргэлэрин көтөхтүлэр. В.Е. Филиппова оҕолор каникулларыгар үчүгэйдик сынньаныннар диин этэн туран, 5000 солк харчынан бэлэх туттарда. Тэрээһин уопсай хаартыскаҕа түһүүнэн түмүктэннэ.

Түгэниэн туһанан кииммит кыһалҕалаах оҕолоругар үтүө сынһангыт, өрүү күүс-көмө буолар аламаҕай санаабыт иһин барҕа махталбытын этэбит. Кытаан доруубуйаны, дьээ кэргэнчигир дьолу, или-эйэни, уйгулаах олоҕу баҕарыбыт!

Намнааҕы социальнай сааһын ситэ илик оҕону чөлүгэр түһэрэр киин коллектива

**Улуу Октябрьской
социалистической
революция 100 сыла**

Аҕа дойду сэриитин иннинэ Саха сириг улуустарыгар көмүстээх сирдэр көстөннөр, көмүһү сууйар, хостуур элбэх бириискэлэр, артыаллар тэриллэн үлэлээн барбыттара.

1935-1956 сылларга «Дьүгдүүр көмүһэ» трест Ааллаах Үүн кыһыл көмүһү хостуур бириискэлэригэр Охотскай перевоз, Элдикээн бириискэлэригэр кыһыны кэмгэ таһаҕас таһыытыгар Саха сириг оройуоннарыттан сырыыны-айаны тулуйар кыайылаах-хотуулаах, хорсун-хоодот колхуостаахтар таһаҕас таһыытыгар сылдыбыттара.

Таһаҕас таһыытын эппиэттээх үлэтэ Нам оройуонун Үөдэй нэһилиэгин түөрт колхуостарын эмиз тумнубатара. Онон Үөдэй колхуостара төһө күүстэрэ кыайарынан бу соругу толорууга күргүмүнэн туруммуттара. Колхуостар түһээн эттерин, арыыларын Охотскайга, Ааллаах Үүн көмүс бириискэтигэр тиердэллэрэ. Айанныыттар көлө аттары, отторун тэрилин, сыарҕаны, таһаҕас таһааччыны колхуостар бэйэлэрэ биэрэллэрэ. Ол туһунан айанга сылдыспыт мин аҕам Егор Гаврильевич Зырянов мэлдьи маннык ахтара: «Аара суолга арааһынай түгэннэр, быһылааннар буолаллара. Ас-танас кырыымчык этэ. Ахсынны тымныытыгар айаннаан баран, саас ыамыйыгар сылбыйа буолбутун кэнэ ыран-сылайан эргиллэбит. Айаммыт устатын тухары улахан тарынгар түбэһэллэрэ. Силлэмэни, Дабаан аартыктарын, ама, хайаан умнуомуй? Маннык айанга араас барыта буолара. Үгүс дабааннар түһүүлэрэ өссө кутталлаахтара, эрэйдээхтэрэ. Аттар муннаахтар олонор эрэн түһэр үрдүк туруору сыырдар түбэһэллэрэ. Дьэ, оччогуна, сеп-сэбиргэл тулуйбакка алды-

ЫРААХ АЙАН ТАҔАҔАСЧЫТТАРА

нара, олгуобуйа тосторо, сорох айанныыттар аттара да өлөрө, оһоллоноро. Онон үгүстүк бэйэбит киһибитин, Трунин Өлөксөй оҕонньору, иннибитигэр уктарбыт. Кини сахаҕа улахан киһи этэ. Оҕонньор лоп курдук саҕалааҕа ингэлээбэ. Көрүнгүнэн да киһиэхэ мыыннарбар буолан, суол солооччунан инники сылдыра. Иккис, үһүс кыһыммытыгар Аллараа Бэстээхтэн Чурапчыга, Чурапчыттан Охотскай перевозкаҕа таһаҕас таспытыт. Бу таһаҕас «кооператив» дьин тэрилтэ киэнэ этэ. Бииргэ үөскээбит доҕорум, Дьаакыбылап Дьөгүөр — Мааска оҕонньор быраата Яковлев Егор Трофимович таһаҕас таһыытыгар сылдыан, мунгура тэстэн суолга өлөн хаалаахтаата. Дьэ, оно соботохто тулаайах-сыйбытым. Аргыс дьоммуттан хаалан хаалбытым, киһибин ыарылаан, баара эрэ үс хоммута, өлбүтэ. Дьоммун ситээри түүннэри айанныырым, 10 аттаах киһи бытаан буоллаҕым. Доҕорум илдьэн испит таһаҕаһа мин эппиэтинэспэр хааллаҕа. Уон көлө

аты бэйэм көрөрүм-истэрим, аһатарым. Өлбүт доҕорбун кэнники сыарҕабар тизээн, ус кыһыны быһа Алданынан, Ааллаах Үүнүнэн, Охотскайынан сылдыан баран, саас төрөөбүт дойдутугар аҕалан көмпүппүт. Оччолорго атын сиргэ көмүөхпүн бириэмэ да, кыах да суох этэ. Доҕорбун хайдах эмэ дойдутугар илдьэн ийэ буоругар көмнөрбүн дьин бигэ санаалааҕым. Өлбүт киһини тизэ сылдыаһын дьин ыаллар олбуор иһигэр даҕаны киллэрбэккэ моһуоктууллара. Доҕорбун дойдутугар аҕалыппар аҕата Тороппуун оҕонньор сүрдээһин махтамыта. «Дьэ, уолум Дьөгүөр, киһи киһитэ эбикин, доҕорбун аара бырахпакка, дойдутун буллурдун», — дьин уулаах тыһаҕаһы биэрбитэ. Ол ынаҕы ийэм колхуоска паай суотугар биэрбитэ быһыылааҕа. Уһун айаммытыгар сеп-сэбиргэл алдыанара ханна барыай? Оччоҕо маннык түгэннэргэ, бытархан тымныыларга, аһаҕас да халлаан анныгар хонуталырыбыт элбэхтик буолара. Аа-

ра силлиэҕэ, буурҕа үгүстүк түбөһөрбүт. Атын холхуостар таһаҕасчыттарын көрсөн бэйэ-бэйэбитигэр көмөлөсүһөрбүт. Биирдэ да суол ороспуонньуттарыгар түбэспэтэбим. Ороспуонньуктарга түбэспит таһаҕас таһааччылары истэр этим. Оччоҕоҕу кэмгэ суут-сокуон олус кытаанаҕа. Эн биир да киһиэ таһаҕаһы сүтүрдэххинэ, хаайыһа барыаххын сөп этэ. Онооҕор көлө атын ол-бу буоллаһына эйигиттэн төлөттөрөллөр этэ. Ама да ааспытын иһин, таһаҕас таһыытын кэмэ алдыархайдаах да сыллар эбиттэр. Сэрии суткураан сылларыгар Үөдэй нэһилиэгиттэн үөһэ олодор тыа холхуостара ордук хотторбуттара. Кэлин «Үрүг Күөлгэ» балык булдуугар эмиэ хаста да сылдыбытым».

Үөдэй нэһилиэгиттэн бу сындылданнах ыраах айанга араас сылларга сылдыбыттара:
Ядрев Василий Иванович (Чуруккаас) — биригэдьиир,
Колмогоров Гаврил Васильевич (Ньыкаа),
Колмогоров Николай Иннокентьевич,
Новгородов Дмитрий Михайлович,
Новгородов Александр Михайлович (Чынаах),
Бубякин Петр Иннокентьевич — эдэр айанныт, күтүөт,
Соловьев Иван Николаевич (Ойохтоох) — сэрии иннинэ, сэрии кэннэ,
Соловьев Дмитрий Петрович (Тыҥкынаан) — үлэ бороуна, айанга,
Соловьев Максим Петрович — үлэ бороуна, айанга,
Тихонов Петр Якович (Дьадань),
Тихонов Иннокентий Максимович (Малыһаар) — үлэ бороуна,
Эверстов Петр Евсеевич I (Хос төбө),
Эверстов Петр Евсеевич II — эдэр айанныт,
Эверстов Прокопий Якович (Буокай) — күүстээх, кыахтаах,

сылбырҕа этэ,
Эверстов Гаврил Николаевич (Хаххан) — эдэр айанныт,
Эверстов Гаврил Романович (Баччаа) — эдэр айанныт,
Ядрев Афанасий Фомич (Куомус),
Ядрев Николай Афанасьевич (Мүлүкээн) — сэрии иннинэ уонна кэннэ,
Ядрев Павел Егорович (Тыппы) — үлэ бороуна, айан,
Ядрев Михаил Васильевич (Мүккүллэ) — үлэ бороуна, айан,
Ядрев Михаил Тимофеевич — үлэ бороуна, айан,
Яковлев Василий (Тонгус) — үлэ бороуна, айан,
Ядрев Тимофей Прокопьевич (Түүлээх) — сэрии кэннэ, үлэ бороуна, Сангаарга хаалар,
Ядрев Иван Кузьмич (Чочумуой) — үлэ бороуна, айан,
Ядрев Николай Прокопьевич,
Трунин Алексей Алексеевич,
Зырянов Егор Гаврильевич,
Яковлев Егор Трофимович,
Яковлев Петр (Буоччу),
Кириллин Семен,
Эверстов Ион Ионович (Туока),
Соловьев Афанасий Федорович,
Дьигил Афанасий Алексеевич — сэрии кэннэ,
Яковлев Егор Иванович (Мааска оҕонньор),
Эверстов Иван Константинович,
Рюкин Гаврил Павлович.
Ити курдук Нам оройуонун Үөдэй нэһилиэгин холхуостара Кыайы туһугар, дойду кыһыл көмүс буондатын хаҕатыыга бэйэлэрин сэмэй кылааттарын киллэрбиттэрэ. Ыраах айанга таһаҕас таһыытыгар сылдыбыт биир дойдулаахтарбыт улахан көмөлөрө, кинилэр үгө ааттара кэлэр кэнчээри ыччакка холубур буолан мэлдьи ахтылла туруоҕа. Хорсун-хоодот таһаҕасчыттарбыт геройдуу үлэлэрэ инникитин киэнник сырдатыллыаҕа дьин эрэнэбит.
П.Е. ФЕДОТОВ,
Зырянов Е.Г. уола, Үөдэй

Учуутал - уус чулуута

Баишева Мария Семеновна 1949 с. Мэнэ Ханалас улуунугар Хаптаҕай нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Мария Семеновна оҕо сааһын, оскуолатааҕы сылларын олус күндүтүк ахта саныыр. Хаптаҕай оскуолатыгар бастыҥ үөрэнээччи, араас куруһуоктарга умсугуйан дьарыктанара. Оскуола бастыҥ спортсменката этэ, 800 м сүүрэрэ. Ону таһынан баскетболга разрядтаах оонньоочу, волейболга, гимнастикаҕа эрчиллэн оскуола чизин көмүскүүрэ.

Шишкина – ХИФУ исторической факультетын преподавателэ, аспирант, И.Д. Ушницкай – быраас, Россия доруобуйатын үтүөлээх бырааһа, Россия доруобуйатын харыстабылын туйгуна, Николаева Сардаана – бастакы оскуола медалистка, дуобатчыт, саахыматчыт.
1972 сылга Салбан нэһилиэгэр 8 ыал үөскээбитэ, Мария Семеновна Хамаҕатта бастыҥ механизаторыгар кэргэн тахсыбыта, сыбаайбалара Хамаҕатта нэһилигэр Арыы Тииккэ

Айылҕа - алаһа дьибит

Ийэ айылҕа барахсан эгэлгэ кэрэ кестүүлэринэн өрүү да сөхтөрөр буоллаҕа. Сиргэтыһа өрүү сылдыаһын да, туох эрэ саҕаны, сонуну көрөн сөбүгүн-махтайаһын эрэ. Биир оннук сонун кестүүнү кэпсээн, хаартыскалаан, бар дьонго билиһиннэриэхпин баҕаран, санаа атастаһаары суруйан эрэбин. Икки сайын, күһүн манаатым, кэтээтим. Онтум дьибит түннүгүттэн, ыраах да буоллар, олус үчүгэйдик кестөр.

Бырабыллыбыт, кырыһынан бүрүллэн эрэр бааһына унуор турар бөлкөй ойуур хоту өттүгэр кыһыл өнгөөх мастар тураллара. Мастар буолаллара биллэр эрээри, туох мастар тураллары хантан билиэмий. Рябина күһүн кытарарын билэбин, ол эрэн ити ойуурга рябина суоҕун эмиэ билэбин.

Өр буолбата быһылаах, биир сарсыарда туран көрбүтүм, били мастарым мэлийбиттэр. Хайыамый, эһиллигэ хааллардым. Быйыл күһүн, атырдыах ыйын бүтүүтэ, ол кыһыл маһым кытаран-наҕаран ыгыраугуя турарын көрөммүн наһаа үөрдүм. Тугу да быраһан туран баран көрөргө, хаартыскаҕа түһэрэргэ сананньым. Уһаппакка-тэниппэккэ, эбиэт кэнниттэн, фотоаппараттын сүгэн, тайах мастанан айаммар туруннум. Күн-дьыл да үчүгэйэ, сайынгылыы сылаас, ып-ыраас күөх халлаантан сып-сылааһынан күммүт күлүмнүү оонньоур. Хаамарга, сылдыарга анаабыкка дьылы.

Тийибитим, эдэркээн, ойуччу соҕус турар түөрт тополь мас сэбирдэхтэрэ кытаран, күн уотугар күлүмүрдэтэ оонньоу тураллар эбит. Көбүс-көнөлөр, хоп-хойуу лабаалара үөһэ күн диэки тардыһан силигилээн ахан тураллар. Аттыларыгар хатыннар, бэстэр, иһирдьэ диэки тийт ма-

стар, эмиэ да тополь мастар бааллар, да бу түөрт кыһыл сэбирдэхтээх мас курдук өнгөрө уларыыбыт мастар суохтар. Тоҕо эбитэ буолла? Турар сирдэрэ кураанах, кумахтаах, сибэкки, от син үүнэр сирэ. Наһаа кураайы буолбатахха дьылы. Ким эмит маннык уларыыһы көрбүтэ дуу, суоҕа дуу? Аны бу мастарым ый агарын кыайбаты-

нан, сэбирдэхтэрин быраһан сыгыннахтанан кэбистилэр. Кинилэртэн чугас биир эдэр бэс турар. Аллара лабаалара, тоҕо эрэ, эрдэ хатан-кууран хаалбыттар. Кинилэри көрдөххө туох эрэ үөһүгү дуу, кыыла дуу майгыныньырга дьылы. Хаартыскалары көрөн санаа атастаһаргытыгар ыгырабын.
Т. НИКОЛЬСКАЯ

КИЭН ТУТТАР УЧУУТАЛБЫТ

Маша аҕатын кэриэһин толорон Дьоккуускайдааҕы педучилеһаҕа 1967 с. үөрэнэ киирбитэ.

1971 сыллаахха үөрэбин ситиһиилээхтик бүтэрбитэ уонна Нам улуунун Салбан оскуолатыгар ананан тахсыбыта. Кинини кытта дегсад иитээччи Толстякова (Посельская) Александра Луквична уһун сырыылаах айаны айаннаан кэрэ айылҕалаах Салбанга кэлбиттэрэ.

1985-87 сс. Мария Семеновна кулуупка уус-уран салайааччынан олус бэркэ таһаарылаахтык үлэлээбитэ. Мария Семеновна кулуупка үлэлиир кэмигэр директорунан З.И. Осипова үлэлээбитэ. «Запорожец» массыына фондатынан наҕараадалааммыттара. Оройуонна ытыллар фестивалларга куруук миэстэлэһэллэрэ, ытыттар тэрээһиннэрэ барыта үрдүк таһымна, орубуна бириэмэтигэр буолара. Билигин Салбан кырдыаҕастара астына кэпсэтэллэр: Макаров Николай Иванович Жирков, тыыл ветерана, астына бэлиэтиирэ «немецкэй точностак» дьин ааттыыллара. Оскуола туох баар иитэр-үөрэнэр үлэтигэр Мария Семеновна инники күөһүнэ сылдыра. Учуутал үөрэспит оҕолорун ситиһиилэринэн сыаналанар, кини үөрэспит оҕолоро республикаҕа, улууска, нэһилиэккэ биллэр үлэһиттэр буоллулар: Д. Барабанов – эстрада артыһа, Е.П. Корякина – СР доруобуйатын харыстабылын туйгуна, Л.Д. Ушницкая – СР норуотун үөрэһиритин туйгуна, президент гранын хаһаайына, С.К.

буолбута. Салбантан Аргунов Николай Афанасьевич уопуттаах суоптар массыынаһынан киирэн күндү ыалдыт буолбуппун. Эдэр ыалларга алгыспытын тиердидиһипит.
К.Г. Баишев Салбан нэһилиэгин бастыҥ маханизатора «Албан Аат» II, III степеннээх уордьан кавалера, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улуунун, Салбан нэһилиэгин бочуоттаах гражданина, депутат быһыытынан Салбан нэһилиэгэр элбэх көмөнү онорбута. Административнай хамыһыһыа, ДНД салайааччытын быһыытынан общественной бэрээдэги бөһөгөтүүгэ сэмэй кылаатын киллэрбитэ.

Мария Семеновна уоллаах кыыс оҕоломуттара, билигин 7 сиэн, биир хос тапталаах эбэтэ. Кэскил Гаврильевич Мария Семеновнаһын салайар үлэбэр бэрт элбэх көмөнү онорбуттара, нэһилиэкпит чэчири сайдарыгар кинилэр, Баишевтар, өнөлөрө улахан. Маннык үгүкэннээх үлэһиттэрдээх буолан, нэһилиэкпит үүммүтэ-сайдыбыта. Улууспуутугар атын нэһилиэктэр курдук социальнай өттүнэн сайдыахтыт. Биһиги нэһилиэк биир саамай бастыҥ, киэн туттар киһибит буолар, кини үлэлээн ааспыт кэмнэрин, олоххо актыыбынай позициятын холубур оностобут, киэн туттабыт.

Февронья Дмитриевна УШНИЦКАЯ, хаһыат общественной корреспондента, үлэ ветерана, Салбан ветеранарын сэбиэтин наставнига

«АЛМАЗКРЕДИТСЕРВИС» УВЕРЕН В ЗАВТРАШНЕМ ДНЕ

Мы продолжаем освещать деятельность лидера рынка микрофинансирования – Кредитного союза «Алмазкредитсервис». Разговор ведем с председателем правления Татьяной Варфоломеевой.

– Татьяна Семеновна, кредитный союз «Алмазкредитсервис» давно известен в республике своими успехами. Каковы ваши последние достижения? Как обстоит экономическая ситуация отражается на вашей работе?

– Мы давно научились встречать все кризисы с холодной головой и хорошо подготовленными, не рассчитывая ни на какую внешнюю поддержку. «Алмазкредитсервис» работает стабильно, год от года растет число наших пайщиков. Результаты 2016 года радуют, закрыли год с хорошей прибылью.

– В чем секрет успешной работы «Алмазкредитсервис»?

– За достижениями нашего кредитного союза стоит огромный труд не только ума, но и души каждого нашего сотрудника. Основным фактором устойчивого развития является то, что наши сотрудники союза искренне раз-

деляют миссию компании – повышение качества жизни пайщиков – и отдаются работе всей душой. Каждый на своем месте делает все возможное, чтобы удовлетворить потребности пайщиков по всем денежным вопросам.

Главной ценностью «Алмазкредитсервис» является сам человек. За 13 лет добросовестной деятельности наш кредитный союз заслужил доверие 22 тысячи пайщиков по всей республике. Радует, что многие люди с нашей помощью научились азам финансовой грамотности, научились сберегать, инвестировать и получать хорошие доходы, укрепляя тем самым свое финансовое будущее.

– Каковы основные ошибки людей в сфере финансов?

– К сожалению, в нашей стране финансовая грамотность у большинства людей низкая. И как следствие этого, мы сейчас наблюдаем ситуацию закрепитованности населения. На мой взгляд, это не очень ответственное поведение как самих людей, так и кредитных организаций разной формы, которые в последние годы вовлекли массово людей

в неосознанные необдуманные кредиты. Если человеку дают кредит по 100-150 тыс. рублей без всяких документов и поручителей, то у него возникает соблазн взять эти легкие средства и распорядиться ими без всякого глубокого планирования.

Также инвестиционная культура населения оставляет желать лучшего. Не стоит доверять свои кровные неустойчивым финансовым компаниям, какие бы высокие доходы они не предлагали.

– Каковы гарантии «Алмазкредитсервис» по возврату сбережений пайщиков?

– Надежность сбережений наших членов – один из главных приоритетов деятельности «Алмазкредитсервис». Для этого с первого дня работы формируется собственный страховой фонд на случай непредвиденных потерь и убытков. В данное время он составляет 916 млн рублей. Только за 2016 год страховой фонд пополнился на 137 млн рублей.

Также надо отметить, что любой опытный финансист, имея бухгалтерский баланс предприятия, может посчитать т.н. ко-

эффициент достаточности собственного капитала. В частности, Центробанк России предъявляет к банкам требование по данному коэффициенту 10%. На текущий момент, коэффициент достаточности собственного капитала КС «Алмазкредитсервис» превышает 50%. Активы кооператива составляют более 1820 млн рублей, собственный капитал по балансовой стоимости более 1 млрд 40 млн рублей.

– Действительно, показатели работы очень впечатляющие, за этими цифрами стоит слаженная работа Вашей большой компании.

– Мы благодарим каждого за выбор, сделанный в нашу пользу, за то доверие, которое мы намерены оправдывать и впредь. Будем вместе творить достойную и счастливую жизнь!

Давайте послушаем тех, кто уже длительное время выгодно и успешно сотрудничает с «Алмазкредитсервис»:

Гринштейн Олег Иосифович, пенсионер, ветеран спорта, г. Якутск:

«Уже почти 3 года, как я пользуюсь услугами Кредитного союза «Алмазкредитсервис». Огромное спасибо моей родной племяннице за рекомендацию. Очень доволен предостав-

ляемыми услугами, получаю хорошие дивиденды. Сотрудники всегда приветливые, внимательные, что очень радует.

Очень рад, что когда-то сделал правильный выбор и теперь сплю спокойно. В «Алмазкредитсервис» я уверен на все 100%! Любая деятельность, прежде всего, зависит от талантливого и добросовестного руководителя, которым является Председатель правления «Алмазкредитсервис» – Татьяна Семеновна. Она очень умная, галантная, деловая, стратегически мыслящая женщина с большой буквы! Кредитному союзу желаю процветания, создавайте прекрасное и радуйтесь каждому дню!»

Дьячковская Сусанна Терентьевна, служащая, г. Якутск:

«Я давний пайщик «Алмазкредитсервис», услугами по сберегательным программам пользуюсь с удовольствием, накопленные средства существенно помогают в вопросах улучшения жилья, на лечение членов семьи, для поездок на отдых. Благодарна «Алмазкредитсервис» за профессионализм, приверженность высоким целям по улучшению качества жизни людей, с интересом слежу за их социальными проектами, желаю дальнейшего развития на благо жителей Якутии!»

Уже не первый год Фонд «Дети Саха-Азия» проводит различные мероприятия, акции и конкурсы для детей и взрослых, нацеленные на решение проблем детства, улучшение условий для всестороннего развития и духовного воспитания подрастающего поколения. Этот год не стал исключением.

Республиканский конкурс «Воспитание музыкой» направлен на выявление и поддержку лучших детских музыкальных школ и детских школ искусств, создание бла-

госприятных условий и дальнейшего развития творческих способностей детей. Для участия в данном конкурсе заявку необходимо подать в период с 3 февраля по 20 марта 2017 г. на электронную почту konkurs-sakha-asia@yandex.ru с пометкой «Конкурс ДШИ».

ДАН СТАРТ КОНКУРСАМ

Республиканский конкурс социальных проектов «Отец – наша гордость» проводится в целях содействия укреплению престижа и роли отца в семье и обществе, поддержки социально значимых инициатив. В конкурсе могут принять участие отцы, проживающие на территории Якутии, предоставившие в период с 17 февраля по 5 июня 2017 года необходимые документы на электронную почту konkurs-sakha-asia@yandex.ru с пометкой «Конкурс отцов».

С 3 февраля по 21 мая 2017 года идет прием фотографий в рамках конкурса «Наши дети», посвященного Международному дню защиты детей, направленного на привлечение внимания общественности к теме детства, любви и доброго отношения к детям, развитие семейных ценностей, популяризацию положительного образа детства. Участником конкурса может стать любой желающий в возрасте от 18 лет. Заявки и фотографии нужно отправить на электронную почту konkurs-sakha-asia@yandex.ru с пометкой «Фотоконкурс».

В этом году проходят сразу два конкурса видеороликов – для профессионалов в меди-

асфере и любителей. Лучшие работы будут представлены на республиканских и городских телеканалах, размещены на популярных Интернет-порталах.

На открытом конкурсе видеороликов «В объективе – жизнь» за победу могут бороться студии, объединения граждан и отдельные граждане, профессионально занимающиеся изготовлением видеороликов или имеющие навыки и необходимое оборудование для изготовления видеороликов без территориального ограничения. Для этого необходимо в период с 1 апреля по

детей – старая добрая традиция Российского детского фонда, – отметила исполнительный директор Международного детского фонда «Дети Саха-Азия» Ольга Андросова, – фонд организует благотворительные зрелищно-развлекательные мероприятия для детей-сирот, детей-инвалидов и детей из социальных незащищенных категорий, благотворительные спектакли, обеды в лучших ресторанах города, экскурсии».

В этом году на празднование Дня защиты детей в Москву поедут победители

1 сентября 2017 г. прислать социальный видеоролик и заявку на электронную почту konkurs-sakha-asia@yandex.ru с пометкой «В объективе жизнь». Победителям конкурса присуждаются денежные премии в зависимости от занятого места в каждой из номинации.

Любители, проживающие на территории Якутии, могут принять участие в ежегодном конкурсе видеороликов «Моя семья», приуроченном к Международному дню семьи. На конкурс принимаются короткие видеоролики на тему семьи. Съемки могут быть произведены любой камерой, в том числе с телефона. Ролики принимаются в период с 20 февраля по 1 мая 2017 г. на электронную почту организатора конкурса konkurs-sakha-asia@yandex.ru с пометкой «Моя семья».

И, конечно же, конкурсы для определения участников праздничных мероприятий, посвященных Дню защиты детей в г. Москве.

«Приглашение тысяч ребят-тишек со всех регионов России и стран СНГ на празднование Международного дня защиты

республиканского конкурса «Мои достижения» и городского конкурса чтецов «Поэзия доброты». В заочном конкурсе «Мои достижения» победители будут выявлены в таких направлениях, как сольное пение, игра на классических музыкальных инструментах, интеллектуальные конкурсы и олимпиады в области науки и техники, якутский национальный фольклор. Отдельная номинация этого конкурса отведена заявкам с достижениями детей, находящихся на воспитании (попечении) приемных, опекунских семей, детских домов. Документы на конкурс нужно отправить в период с 15 февраля по 1 апреля 2017 г. на электронную почту konkurs-sakha-asia@yandex.ru с пометкой «Мои достижения».

Победитель городского конкурса чтецов «Поэзия доброты» также станет обладателем сертификата на поездку в Москву. Конкурс будет проходить в два этапа: первый этап – школьный, второй этап – городской. Проводится в целях сохранения и развития духовно-нравственных ценностей, воспитания бережного отношения к окружающему миру. Заявку необходимо отправить на электронную почту deticdu@yandex.ru в период с 23 января по 20 марта 2017 г.

Подробнее о конкурсах можно узнать на сайте sakhaasia.ru и по телефону 8(4112) 42-20-90, 42-13-37

ПОЛЬЗУЙСЯ ПРАВОМ

Намское подразделение «Ассоциация юристов России» и организация «Правовая помощь Намцы» разъясняет, что неработающие пенсионеры, проживающие на территории Республики Саха (Якутия) имеют право на возмещение фактических расходов на проезд к месту отдыха и обратно один раз в два года.

Какие виды компенсации стоимости проезда существуют?

– Видов компенсации – два. Во-первых, предусмотрено возмещение фактических расходов на проезд к месту отдыха и обратно. То есть, пенсионеры, которые приобрели билеты за счет личных средств, съездили на отдых и уже вернулись, могут возместить расходы по приобретенным проездным документам. Ну, а второй вид – это предоставление специальных талонов (направлений), обеспечивающих проезд к месту отдыха и обратно.

– И куда на сегодняшний день неработающим пенсионерам Якутии можно ехать отдыхать?

На 2017 год отделением Пенсионного фонда РС(Я) заключены контракты для перевозки пенсионеров в северные районы (Нижне-Колымский, Аллаховский, Оймяконский, Оленекский, Усть-Янский, Жиганский, Верхоянский, Верхнеколымский, Среднеколымский, Эвено-Бытантайский, Анабарский, Абыйский, Момский районы), в вилюйскую группу улусов, Олекминск, Мирный, Ленск, Нерюнгри.

– А в другие регионы России лететь можно?

– Из Якутска можно вылететь в города центральной России, Краснодарского края и Дальнего Востока: Москва, Санкт-Петербург, Новосибирск, Иркутск, Сочи, Хабаровск и др. Из города Мирного есть направления в Москву, Новосибирск, Санкт-Петербург, Красноярск и поселка Полярного в Москву. А из города Нерюнгри – в Москву и Новосибирск. Полный список направлений для перевозки пенсионеров можно узнать в территориальных органах ПФР или в Отделении ПФР по РС (Я).

– Значит, воспользоваться компенсацией могут только неработающие пенсионеры?

– Да. В случае, если пенсионер на момент отдыха или обращения осуществлял трудовую или иную деятельность, в период которой он подлежит обязательному пенсионному страхованию, территориальный орган ПФР будет вынужден отказать в предоставлении компенсации.

– А куда нужно обращаться?

– Заявление о предоставлении компенсации с указанием места отдыха пенсионеру (его законному представителю) необходимо подать в территориальный орган ПФР по месту жительства лично либо направить по почте. Также возможно обратиться через многофункциональный центр предоставления государственных или муниципальных услуг (МФЦ) либо направить обращение с использованием федеральной государственной информационной системы «Единый портал государственных и муниципальных услуг (функций)» или информационной системы ПФР «Личный кабинет гражданина».

– Какие документы нужно предоставить неработающим пенсионерам?

– Для получения компенсации в виде предоставления специальных талонов необходимо дополнительно представить документ, подтверждающий предстоящий отдых в избранном месте: путевка, курсовка, приглашение, телеграмма, заверенная оператором связи или иной документ, содержащий данные о пенсионере, приглашающем лице, месте и периоде отдыха. Решение о компенсации принимается при наличии специальных талонов (направлений) на получение в транспортной организации, с которой заключен государственный контракт проездных документов.

Для получения компенсации в виде возмещения расходов на приобретение проездных документов необходимо дополнительно представить купленные билеты. Отмечаем, что компенсируются расходы пенсионера, если проездной документ был приобретен иным лицом (кроме супруга/супруги), его стоимость возмещаться не будет.

Решение о компенсации или отказе в предоставлении компенсации выносится в течении 10 рабочих дней с момента обращения пенсионера.

Д.С. ЖИРКОВ, директор АНТ «Правовая помощь Намцы»

Понедельник, 20 марта 05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости 09.10, 04.30 Контрольная закупка 12+ 09.40 Женский журнал 12+ 09.50 Жизнь здорово! 12+ 10.55 Модный приговор 12+ 12.15 Наедине со всеми 16+ 13.20, 15.15 Время покажет 16+ 16.00 Мужское/Женское 16+ 17.00 Давай поженимся! 16+ 18.00 Первая студия 16+ 20.00 Пусть говорят 16+ 21.00 Время 21.30 Т/с «Мата Хари» 16+ 23.25 Вечерний Ургант 16+ 00.00 Познер 16+ 01.00 Ночные новости 01.15, 03.05 Х/ф «Библия» 12+

Вторник, 21 марта 05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости 09.10, 04.05 Контрольная закупка 12+ 09.40 Женский журнал 12+ 09.50 Жизнь здорово! 12+ 10.55 Модный приговор 12+ 12.15 Наедине со всеми 16+ 13.20, 15.15 Время покажет 16+ 16.00 Мужское/Женское 16+ 17.00 Давай поженимся! 16+ 18.00 Первая студия 16+ 20.00 Пусть говорят 16+ 21.00 Время 21.30 Т/с «Мата Хари» 16+

23.35 Вечерний Ургант 16+ 00.05 Ночные новости 00.20 Т/с «Салам Масква» 18+ 01.30, 03.05 Х/ф «Спасти мистера Бэнкса» 12+

Среда, 22 марта 05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости 09.10, 04.10 Контрольная закупка 12+ 09.40 Женский журнал 12+ 09.50 Жизнь здорово! 12+ 10.55 Модный приговор 12+ 12.15, 03.15 Наедине со всеми 16+ 13.20, 15.15 Время покажет 16+ 16.00 Мужское / Женское 16+ 17.00 Давай поженимся! 16+ 18.00 Первая студия 16+ 20.00 Пусть говорят 16+ 21.00 Время 21.30 Т/с «Мата Хари» 16+ 23.25 Вечерний Ургант 16+ 00.00 Ночные новости 00.25 Т/с «Салам Масква» 18+ 01.30, 03.05 Х/ф «Плакса» 16+

Четверг, 23 марта 05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости 09.10 Контрольная закупка 12+ 09.40 Женский журнал 12+ 09.50 Жизнь здорово! 12+ 10.55 Модный приговор 12+ 12.15, 03.40 Наедине со всеми 16+ 13.20, 15.15 Время покажет 16+ 16.00 Мужское/Женское 16+ 17.00 Давай поженимся! 16+ 18.00 Первая студия 16+ 20.00 Пусть говорят 16+

21.00 Время 21.30 Т/с «Мата Хари» 16+ 23.35 Вечерний Ургант 16+ 00.10 Ночные новости 00.25 Т/с «Салам Масква» 18+ 01.30, 03.05 Х/ф «Стив Маккуин. Человек и гонщик» 16+

Пятница, 24 марта 05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00 Новости 09.10 Контрольная закупка 12+ 09.40 Женский журнал 12+ 09.50 Жизнь здорово! 12+ 10.55 Модный приговор 12+ 12.15, 03.15 Наедине со всеми 16+ 13.20, 15.15 Время покажет 16+ 16.00 Мужское/Женское 16+ 17.00 Давай поженимся! 16+ 18.00 Вечерние новости 18.45 Жди меня 16+ 19.40 Угадай мелодию 12+ 20.05 Поле чудес 16+ 21.00 Время 21.30 Голос. Дети 12+ 23.15 Вечерний Ургант 16+ 00.00, 03.00 Городские пикники 16+ 01.00 Футбол. Сборная России - сборная Кот-д'Ивуара. Товарищеский матч. Прямой эфир 12+ 04.00 Х/ф «Фантастическая четверка» 12+

Суббота, 25 марта 06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.10 Ералаш 06.30 Х/ф «Тайна записной книжки» 12+ 08.00 Играй, гармонь любимая! 08.45 Смешарики. Новые приключения 12+ 09.00 Умницы и умники 12+ 09.45 Слово пастыря 12+ 10.15 Кавказская пленница. Рождение легенды 12+

11.20 Смак 12+ 12.20 Идеальный ремонт 12+ 13.20 На 10 лет моложе 16+ 14.10 Бельмондо глазами Бельмондо 16+ 16.15 Голос. Дети 12+ 18.00 Вечерние новости 18.15 Кто хочет стать миллионером? 16+ 19.10 Минута славы 16+ 21.00 Время 21.20 Сегодня вечером 16+ 23.00 Прожекторперисхилтон 16+ 23.35 Х/ф «Ночь в музее. Секрет гробницы» 12+ 01.20 Х/ф «Один прекрасный день» 16+ 03.20 Х/ф «Потопить «Бисмарк» 16+

Воскресенье, 26 марта 05.30, 06.10 Наедине со всеми 16+ 06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.30 Х/ф «Уснувший пассажир» 12+ 08.10 Смешарики. ПИН-код 12+ 08.25 Часовой 12+ 08.55 Здоровье 16+ 10.15 Непутевые заметки 12+ 10.35 Пока все дома 12+ 11.25 Фазенда 12+ 12.15 ТилиТелеТесто 12+ 13.45 Теория заговора 16+ 14.45 Романовы 12+ 16.50 Кавказская пленница. Рождение легенды 12+ 17.55 Х/ф «Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика» 12+ 19.30 Лучшие все! 12+ 21.00 Воскресное «Время» 22.30 Клуб Веселых и Находчивых 16+ 00.45 Х/ф «Особо опасны» 18+ 03.10 Х/ф «Моложе себя и не почувствуешь» 12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 20 марта 05.00, 09.15 Утро России 09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 09.55 О самом главном 12+ 11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время 11.55 Т/с «Склифосовский» 12+ 14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+ 17.40 Прямой эфир 16+ 18.50 60 Минут 12+ 21.00 Т/с «Круговорот» 12+ 23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым 12+ 02.00 Т/с «Сонька Золотая Ручка» 12+

Вторник, 21 марта 05.00, 09.15 Утро России 09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 09.55 О самом главном 12+ 11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время 11.55 Т/с «Склифосовский» 12+ 14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+ 17.40 Прямой эфир 16+ 18.50 60 Минут 12+ 21.00 Т/с «Круговорот» 12+

НВК САХА

Понедельник, 20 марта 06:00 Сага кэм кинитэ (Сунтаар ТВ) 6+ 06:30 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+ 07:00 Сага күн-Новый день 6+ 10:00 Сага сирэ 12+ 10:15 Открытие года кино (Дьукээбил ТВ) 6+ 10:45 Бор кемус күһүнэ (Бэрдьыгас ТВ) 6+ 11:15 Ис сүрэхтэн 6+ 12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+ 13:30 Сага сирэ-Якутия 12+ 14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+ 15:00 Эрэл-эдэр сааспыт кэрэ ахтылгана... 6+ 16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+ 17:00 Аал-луук мас 6+ 17:30 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+ 18:00 Сага сирэ 12+ 18:15 Тья сирэ 6+ 18:45 Күнчээн 0+ 19:00 Якутия 12+ 19:15 В мире профессий 6+ 19:30 Считаю важным 12+ 20:30 Сага сирэ-Якутия 12+ 21:00 Биһикчээн 0+ 21:15 Аал-луук мас. Сэмэн Данилов ычат харабынан 6+ 22:00 Junior Skills-сайды суола (Амма ТВ) 6+ 22:15 Үйэлээх хоһооннор (Бэрдьыгас ТВ) 6+ 22:30 Сага сирэ-Якутия 12+ 06:00 Дойдум дьоно (Борогон ТВ) 6+ 06:30 Дойдум дьоно (Хангалас ТВ) 6+ 07:00 Сага күн-Новый день 6+ 10:00 Сага сирэ 12+ 10:15 В кадр-республика (Чароит ТВ) 6+ 11:15 Питер-лайф 6+ 11:30 Чэгиэн-чэбдик буол 6+ 12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+ 13:30 Сага сирэ-Якутия 12+ 14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+ 15:00 Эрэл-эдэр сааспыт кэрэ ахтылгана... 6+ 16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+ 17:00 Геван 6+ 18:30 Дойдум дьоно (Кадр ТВ) 6+

23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым 12+ 02.00 Т/с «Сонька Золотая Ручка» 12+

Среда, 22 марта 05.00, 09.15 Утро России 09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 09.55 О самом главном 12+ 11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время 11.55 Т/с «Склифосовский» 12+ 14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+ 17.40 Прямой эфир 16+ 18.50 60 Минут 12+ 21.00 Т/с «Круговорот» 12+ 23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым 12+ 02.00 Т/с «Сонька Золотая Ручка» 12+

Четверг, 23 марта 05.00, 09.15 Утро России 09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 09.55 О самом главном 12+ 11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время 11.55 Т/с «Склифосовский» 12+ 14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+ 17.40 Прямой эфир 16+ 18.50 60 Минут 12+

21.00 Т/с «Круговорот» 12+ 23.30 Поединок 12+ 01.30 Т/с «Сонька Золотая Ручка» 12+

Пятница, 24 марта 05.00, 09.15 Утро России 09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 09.55 О самом главном 12+ 11.40, 14.40, 17.20, 20.45 Вести. Местное время 11.55 Т/с «Склифосовский» 12+ 14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+ 17.40 Прямой эфир 16+ 18.50 60 Минут 12+ 21.00 Юморина 12+ 23.20 Х/ф «По секрету всему свету» 12+ 01.20 Х/ф «Вторжение» 12+ 03.25 Т/с «Дар» 12+

Суббота, 25 марта 05.15 Т/с «Чокнутая» 12+ 07.10 Живые истории 12+ 08.00, 11.20 Вести. Местное время 08.20 Россия. Местное время 12+ 09.20 Сто к одному 12+ 10.10 Питеро на одного 12+ 11.00, 14.00 Вести 11.40 Юмор! Юмор! Юмор!!! 16+

14.20 Х/ф «Медовая любовь» 12+ 18.00 Субботний вечер 12+ 20.00 Вести в субботу 21.00 Х/ф «Акушерка» 12+ 00.50 Х/ф «Любовь для бедных» 12+ 02.55 Т/с «Марш Турецкого-2» 12+

Воскресенье, 26 марта 05.00 Т/с «Чокнутая» 12+ 07.00 Мульти утро 12+ 07.30 Сам себе режиссер 12+ 08.20, 03.30 Смехопанорама 12+ 08.50 Утренняя почта 12+ 09.30 Сто к одному 12+ 10.20 Вести-Москва 11.00, 14.00 Вести 11.20 Смяться разрешается 12+ 13.10 Семейный альбом 12+ 14.20 Х/ф «Городская рапсодия» 12+ 18.00 Танцуют все! 12+ 20.00 Вести недели 22.00 Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым 12+ 00.30 Д/ф «Николай Юденич. Забытая победа» 12+ 01.30 Т/с «Женщины на грани» 12+

СУББОТА, 25 МАРТА 23:30

«НОЧЬ В МУЗЕЕ: СЕКРЕТ ГРОБНИЦЫ!» Комедия. США, Великобритания, 2014 г. Режиссер: Шон Леви В главных ролях: Бен Стиллер, Робин Уильямс, Оуэн Уилсон, Стив Куган, Рики Джервэйс, Дан Стивенс, Ребел Уилсон, Скайлер Джинонди, Рами Малек, Патрик Галлахер Ночной сторож Музея естественной истории в Нью-Йорке Ларри Дэйли в отчаянии: его друзья-экспонаты начинают странно себя вести, а всё потому, что оживляющая их древнеегипетская золотая пластина разрушается. Только отец фараона Ахмемра знает тайну магического артефакта, но вот беда — его мумия далеко, она выставлена в Британском музее естествознания! Команда любимых героев предпринимает беспрецедентное путешествие в Лондон. Они должны объединиться с британскими экспонатами и рискнуть всем, чтобы восстановить золотую пластину до того, как Ларри потеряет своих друзей навсегда.

Понедельник, 20 марта 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.55, 16.50, 17.55, 20.50, 00.40, 03.55 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 18.00, 20.55, 00.50, 05.20 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 15.00, 20.30 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.20 Биатлон с Дмитрием Губерниевым 12+ 15.50 Биатлон. Кубок мира. Масс-старт. Женщины. Из Норвегии 0+ 16.55 Биатлон. Кубок мира. Масс-старт. Мужчины. Из Норвегии 0+ 18.30 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Сити» - «Ливерпуль» 0+ 21.30 Профессиональный бокс. Геннадий Головкин против Даниэля Джейкобса. Бой за титулы чемпиона мира по версиям WBA, WBC и IBF в среднем весе. Из США 16+ 23.50, 05.00 Спортивный репортаж 12+ 00.10 ЕвроТур. Обзор матча недели 12+ 01.25 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции «Запад». Прямая трансляция 04.00 «Тотальный разбор» с Валерием Карпиным 12+ 06.00 Х/ф «Женский бой» 16+ 08.10 Смешанные единоборства. Женские бои 16+ 09.05 Х/ф «Ледяные замки» 16+ 10.45 Х/ф «Уилл» 12+

Вторник, 21 марта 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.55, 16.20, 18.00, 21.00, 01.25, 02.30 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 18.05, 21.05, 01.30, 05.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 15.00 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.20 «Тотальный разбор» с Валерием Карпиным 12+ 16.25 Смешанные единоборства. UFC. Джими Манува против Кори Андерсона. Из Великобритании 16+ 18.35 Д/ф «Сенна» 16+ 20.40, 02.40 Спортивный репортаж 12+ 21.35 Профессиональный бокс. Аик Шахназарян против Эла Риверы. Бой за титул WBC International Silver в первом полусреднем весе. Из Москвы 16+ 22.35 Континентальный вечер 22.55 Хоккей. КХЛ. 1/2 финала конференции «Восток». Прямая трансляция 02.00 Спортивный репортаж 12+ 03.00 Х/ф «Костолом» 16+

05.45 Волейбол. Лига чемпионов. Мужчины. «Динамо» (Москва, Россия) - «Аркас» (Турция) 0+ 07.45 Д/ф «Мэгни» 16+ 09.30 Профессиональный бокс. Николай Потопов против Антонио Ниевеса. Бой за титул чемпиона по версии WBO NABO в легчайшем весе. Клэресса Шилдс против Сильвии Шабадос. Бой за титул чемпиона по версии NABF в среднем весе. Из США 16+ 11.30 Профессиональный бокс. Геннадий Головкин против Даниэля Джейкобса. Бой за титулы чемпиона мира по версиям WBA, WBC и IBF в среднем весе. Из США 16+ 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.50, 21.00, 23.00, 00.30 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 17.10, 21.05, 23.25, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 14.55 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.15 Х/ф «Костолом» 16+ 17.25 «Комментаторы». Геннадий Орлов». Специальный репортаж 12+ 17.45 Футбол. Лига чемпионов - 2011 г. /12. 1/8 финала. «Зенит» (Россия) - «Бенфика» (Португалия) 0+ 19.55, 21.35 Кёрлинг. Чемпионат мира. Женщины. Россия - США. Прямая трансляция 23.05, 04.20 Спортивный репортаж 12+ 00.00 Д/с «Высшая лига» 12+ 00.35 Баскетбол. Евролига. Мужчины. ЦСКА (Россия) - «Дарюшафака» (Турция). Прямая трансляция 03.00 Десятка! 16+ 03.20 «Олы, которые не состоялись». Специальный репортаж 12+ 03.50 Д/с «Несвободное падение» 12+ 04.40 Футбол. Товарищеский матч. Германия - Англия. Прямая трансляция 07.25 Волейбол. Лига чемпионов. Мужчины. «Зенит-Казань» (Россия) - «Кнак» (Бельгия) 0+ 09.25 Х/ф «Руди» 16+ 11.35 Д/с «Капитаны» 16+

Среда, 22 марта 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.55, 17.45, 20.55, 23.50 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 17.50, 21.00, 23.55, 05.05 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 15.00 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.20, 12.00 Звёзды футбола 12+ 15.50 Д/ф «Марадона-86» 16+ 16.20 Смешанные единоборства. Лучшее 16+ 18.15 Х/ф «Легенда о красном драконе» 16+ 19.55, 21.35 Кёрлинг. Чемпионат мира. Женщины. Россия - Китай. Прямая трансляция 23.00, 03.55 Десятка! 16+ 23.20 «Олы, которые не состоялись». Специальный репортаж 12+ 00.25 Спортивный репортаж 12+ 00.55 Континентальный вечер 12+ 01.25 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Запад». Прямая трансляция 04.15 Все на футбол! Афиша 12+ 04.45 Спортивный репортаж 12+ 05.55 Мини-футбол. Кубок России. Финал. «Динамо» (Москва) - «Динамо» (Московская область) 0+ 07.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Уругвай - Бразилия. Прямая трансляция 09.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Аргентина - Чили 0+ 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.50, 17.15, 21.05, 22.25, 01.25 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 17.20, 21.10, 01.30, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 14.55 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.15 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Уругвай - Бразилия 0+ 17.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Аргентина - Чили 0+ 19.40 Д/ф «Йохан Кройф - последний матч» 16+ 21.35 Все на футбол! Афиша 12+ 22.05, 09.35 «Сборная Черчесова». Специальный репортаж 12+ 22.30 Континентальный вечер 12+ 22.55 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Восток». Прямая трансляция 01.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Грузия - Сербия. Прямая трансляция 03.55 Все на футбол! 12+ 04.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Хорватия - Украина. Прямая трансляция 07.35 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Испания - Израиль 0+ 09.55 Футбол. Обзор отборочного турнира Чемпионата мира - 2018 г. 12+ 10.25 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. США - Гондурас. Прямая трансляция 10.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Англия - Литва. Прямая трансляция 02.55 Все на футбол! 12+ 03.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Шотландия - Словения. Прямая трансляция 06.40 Мини-футбол. Кубок России. Финал. «Динамо» (Московская область) - «Динамо» (Москва) 0+ 10.00 ФОРМУЛА-1. Гран-при Австралии 0+

Четверг, 23 марта 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.55, 17.45, 20.55, 23.50 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 17.50, 21.00, 23.55, 05.05 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 15.00 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.20, 12.00 Звёзды футбола 12+ 15.50 Д/ф «Марадона-86» 16+ 16.20 Смешанные единоборства. Лучшее 16+ 18.15 Х/ф «Легенда о красном драконе» 16+ 19.55, 21.35 Кёрлинг. Чемпионат мира. Женщины. Россия - Китай. Прямая трансляция 23.00, 03.55 Десятка! 16+ 23.20 «Олы, которые не состоялись». Специальный репортаж 12+ 00.25 Спортивный репортаж 12+ 00.55 Континентальный вечер 12+ 01.25 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Восток». Прямая трансляция 02.55 Все на футбол! 12+ 03.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Шотландия - Словения. Прямая трансляция 06.40 Мини-футбол. Кубок России. Финал. «Динамо» (Московская область) - «Динамо» (Москва) 0+ 10.00 ФОРМУЛА-1. Гран-при Австралии 0+

Пятница, 24 марта 12.30 Спортивный репортаж 16+ 13.00, 13.50, 14.50, 20.50, 03.55 Новости 13.05 Все на Матч! События недели 12+ 13.30 Спортивный репортаж 12+ 13.55 Лыжный спорт. Чемпионат России. Скиатлон. Женщины. Прямая трансляция из Ханты-Мансийска 14.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Австралии. Квалификация. Прямая трансляция 16.05 Диалог 12+ 16.30 Лыжный спорт. Чемпионат России. Скиатлон. Мужчины. Прямая трансляция из Ханты-Мансийска 17.55 Биатлон. Чемпионат России. Спринт. Мужчины. Прямая трансляция 18.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ. «Локомотив-Кубань» (Краснодар) - «Зенит» (Санкт-Петербург). Прямая трансляция 20.55 Футбол. Товарищеский матч. Россия - Кот-д'Ивуар. Трансляция из Краснодара 0+ 22.55 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Запад». Прямая трансляция 01.25, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 01.25 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Запад». Прямая трансляция 04.15 Все на футбол! Афиша 12+ 04.45 Спортивный репортаж 12+ 05.55 Мини-футбол. Кубок России. Финал. «Динамо» (Москва) - «Динамо» (Московская область) 0+ 07.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Уругвай - Бразилия. Прямая трансляция 09.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Аргентина - Чили 0+ 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.50, 17.15, 21.05, 22.25, 01.25 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 17.20, 21.10, 01.30, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 14.55 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.15 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Уругвай - Бразилия 0+ 17.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Аргентина - Чили 0+ 19.40 Д/ф «Йохан Кройф - последний матч» 16+ 21.35 Все на футбол! Афиша 12+ 22.05, 09.35 «Сборная Черчесова». Специальный репортаж 12+ 22.30 Континентальный вечер 12+ 22.55 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Восток». Прямая трансляция 01.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Грузия - Сербия. Прямая трансляция 03.55 Все на футбол! 12+ 04.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Хорватия - Украина. Прямая трансляция 07.35 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Испания - Израиль 0+ 09.55 Футбол. Обзор отборочного турнира Чемпионата мира - 2018 г. 12+ 10.25 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. США - Гондурас. Прямая трансляция 10.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Англия - Литва. Прямая трансляция 02.55 Все на футбол! 12+ 03.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Шотландия - Словения. Прямая трансляция 06.40 Мини-футбол. Кубок России. Финал. «Динамо» (Московская область) - «Динамо» (Москва) 0+ 10.00 ФОРМУЛА-1. Гран-при Австралии 0+

Суббота, 25 марта 12.30 Спортивный репортаж 16+ 13.00, 13.50, 14.50, 20.50, 03.55 Новости 13.05 Все на Матч! События недели 12+ 13.30 Спортивный репортаж 12+ 13.55 Лыжный спорт. Чемпионат России. Скиатлон. Женщины. Прямая трансляция из Ханты-Мансийска 14.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Австралии. Квалификация. Прямая трансляция 16.05 Диалог 12+ 16.30 Лыжный спорт. Чемпионат России. Скиатлон. Мужчины. Прямая трансляция из Ханты-Мансийска 17.55 Биатлон. Чемпионат России. Спринт. Мужчины. Прямая трансляция 18.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ. «Локомотив-Кубань» (Краснодар) - «Зенит» (Санкт-Петербург). Прямая трансляция 20.55 Футбол. Товарищеский матч. Россия - Кот-д'Ивуар. Трансляция из Краснодара 0+ 22.55 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Запад». Прямая трансляция 01.25, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 01.25 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Запад». Прямая трансляция 04.15 Все на футбол! Афиша 12+ 04.45 Спортивный репортаж 12+ 05.55 Мини-футбол. Кубок России. Финал. «Динамо» (Москва) - «Динамо» (Московская область) 0+ 07.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Уругвай - Бразилия. Прямая трансляция 09.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Аргентина - Чили 0+ 12.30 Д/с «Второе дыхание» 12+ 13.00, 13.35, 14.50, 17.15, 21.05, 22.25, 01.25 Новости 13.05 Д/с «Жестокий спорт» 16+ 13.40, 17.20, 21.10, 01.30, 06.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты 14.55 «Кто хочет стать легионером?». Дневник реали-шоу 12+ 15.15 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Уругвай - Бразилия 0+ 17.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Аргентина - Чили 0+ 19.40 Д/ф «Йохан Кройф - последний матч» 16+ 21.35 Все на футбол! Афиша 12+ 22.05, 09.35 «Сборная Черчесова». Специальный репортаж 12+ 22.30 Континентальный вечер 12+ 22.55 Хоккей. КХЛ. Финал конференции «Восток». Прямая трансляция 01.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Грузия - Сербия. Прямая трансляция 03.55 Все на футбол! 12+ 04.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Хорватия - Украина. Прямая трансляция 07.35 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Испания - Израиль 0+ 09.55 Футбол. Обзор отборочного турнира Чемпионата мира - 2018 г. 12+ 10.25 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. США - Гондурас. Прямая трансляция 10.55 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Англия - Литва. Прямая трансляция 02.55 Все на футбол! 12+ 03.40 Футбол. Чемпионат мира - 2018 г. Отборочный турнир. Ш

Роспотребнадзор информирует

Декада по защите прав потребителей в 2017 году под девизом:

« Потребительские права в цифровую эпоху »

Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе информирует население о том, что в России ежегодно, начиная с 1994 года отмечается День защиты прав потребителей, проводимый под эгидой Организации Объединенных Наций. По сложившейся традиции, Международная Федерация потребительских организаций (СИ) каждый год определяет тематику Всемирного дня прав потребителей, отмечаемого 15 марта. В 2017 году определен девиз « Потребительские права в цифровую эпоху ».

В настоящее время индустрия электронной коммерции по организации продажи потребительских товаров и оказанию различных возмездных услуг в информационно- телекоммуникационной сети «Интернет» развивается очень динамично. Очень активно развиваются и предоставляют услуги интернет – магазины, дистанционная продажа товаров. Это удобно, быстро и чаще всего, дешевле, чем в обычном магазине.

На что нужно обращать внимание, чтобы избежать реальных проблем с дистанционными (виртуальными) покупками???? Предлагаем некоторые советы и

МАХТАЛ

Урүг халааттаах үтүө дьомугун мээһэҕэ аанньаллар дьон ааттаабатахпыт чэхчэ буолуоду саныбын. Тус бэйэм эдэр эрдэспиттэн араас ырыылар моһуоктуу сылдыһыт түгэннэрэ бааллара. Ол тынан Айбытым араҥаччылаан, баччага кэлбиһэр улахан көмөнү онорбут, мааны майгылаах, талан ылбыт идэлэригэр чэхчэ бэриинилээх, ис сүрэхтэриттэн дьон доруобуйатын туһугар туруулаһан үлэлээн, күннэрин-түүннэрин аахсыбакка кыһаллар дьонунан ааҕабын. Мин бэйэм тус да санаабар, үтүөрэн, эмтэнэн сүүрү да сылдыһар дьон элбэхтэрэ буолуо.

Оннук биэр үтүө киһинэн өр сылларга үлэлээбит, элбэх киһи олоһун быһыабыт, хирург-быраас Семенов Иннокентий Константиновичка махталым улахан. Биэр улахан ырыыттан мүлчү түһэрибит Ааньалбынан ааҕабын. Өр кэмнэргэ этэнгэ чаҕын сылдан сыралаах үлэтигэр ситиһини баарабын. Дьон махталын ыла турдун, хайдаһын да иһин, икки атахтаах орто дойдуга олорорун, баарын тухары араас түгэннэр, моһоллор, ырыылар киһиэн тахсаллара, эрэйдээбит түгэннэрэ баар суол.

Оннук түгэннэргэ Урүг халааттаах аанньалларбыт абыраллара, эдэрдэргэ да, кырдыа-ҕастарга да олохпугу олук ууралларыгар махтанабыт.

Тугу эгээри ғынабынын: ол курдук, биһиэхэ терапевтической отделение коллектива баарын билээбит. Манна үлэлир өр сылларга ыстаастаах медперсоналлар: сиэстэрэлэр, санитаркалар о.д.а. үлэһиттэр бары үлэлэригэр чэхчэ да кыһамнылаахтык, ыраастык тутталлара, ырыһахтарга эйбэс сыһыаннара киһибит киһиэхэ

рекомендации:

- название сайта должно заканчиваться на буквы ru, так как для регистрации домена в зоне RU нужно заключать договор, указав паспортные данные или реквизиты организации;

- необходимо проверить сколько лет работает магазин, наименование юридического лица, его местонахождение (адрес);

- признак «правильного магазина» - полные реквизиты, наличие форума или гостевой книги;

- низкие цены должны насторожить? Цены могут снижаться из-за не оплаты налогов, могут продавать нерастаможенный товар, в том числе из бракованных партий, с недействительными гарантийными талонами;

- лучше всего, если Вам предлагают два варианта оплаты товара: наличными курьеру и безналичный расчет через банк.

Если магазины торгуют по безналу, это может означать, что у него нет счета в банке и фирма не зарегистрирована;

- при доставке товара курьер обязан выдать товарный и кассовый чеки, гарантийный талон;

-если доставлен товар, не соответствующий заказанному, то Вы в праве отказаться от него, не оплачивая ни товар, ни доставку.

В присутствии курьера необходимо проверить товар по внешним признакам, его комплектность, работоспособность. Инструкция пользователя должна быть доставлена на русском языке;

- продажа товара дистанционным способом имеет особый

порядок и условия его возврата, а именно: данный вид торговли регулируется специальными Правилами продажи товаров дистанционным, утвержденным Постановлением Правительства РФ от 27 сентября 2007г. №612 и статьей 26.1. Закона РФ « О защите прав потребителей»от 07.02.1992 г. 2300-1, согласно которой потребитель вправе отказаться от товара в любое время до его передачи, а после передачи товара в течение семи дней. При отсутствии указанной информации о порядке и сроках возврата товара в письменной форме в момент его доставки, покупатель вправе отказаться от товара в течение 3-х месяцев с момента передачи товара.

Удачных Вам покупок и добросовестных продавцов!

Во время декады, посвященной ко дню защиты прав потребителей проводятся «горячие линии» тел. №43-0-25, E-mail: pams@14.rospotrebnadzor.ru, консультации, классные часы, беседы, подготовка памяток на разные темы и другие мероприятия. Координаторами мероприятий являются ТО «Управление Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе», Центр правовой информации улусной библиотеки им. Н.М. Рыкунова – Ущницкая Сардана Гаврильевна, тел. №41-7-59. Общественная организация Намского района РС(Я) « Общество защиты прав потребителей « Потребительский контроль – Абрамов Ф.Ф. тел. №89841052650

тирэх буолаллар. Хаһан баҕарар, ханна да буоллун, ханнык баҕарар коллектив салайааччытыттан тутулукутаах. Терапияҕа сэбиэссэйинэн үлэли сылдыһар эдэр, кыһамнылаах быраас Николай Владимирович Васильевы ырыһахтар убаастыыллар уонна эрэнэллэр. Киһи үтүө майгыта, кырдыаҕаска-эдэргэ болломтолоох сыһыана, ырыһах үтүөрэн, санаата көтөбүллэн тахсарыгар олук ууран, инникигэ эрэли үөскэтэр.

Коллективка үлэһитигэр ситиһиллэри, тус олоххутугар или-эйэни, дьолу, этэнгэ буолууну. Николай Владимирович, эһиги сыралаах, кыһамнылаах үлэһит, эйбэс, болломтолоох сыһыангыт мэлдьитин ырыһааха өйбүл буолуоҕар эрэнэбит.

Е. Черноградская

Нам улуугу ытыгыттык «Далбар Хотун» күрэххэ ситиһиллээхтик кыттан, республикатааҕы күрэххэ кыттар чизэстиксигитим. Бу эппиэтинэстээх тэрээһингэ кыттарбар үлэлиир Хамафатта саха-француз лицейим үлэһиттэрэ, Хамафатта нэһилиэгин дьахталлары, «Тупсууна» дьахталларын сэбиэтэ күүстээхтик ылсан, көмөлөһөн барыта ис сүрэхтэн холкутук, санаа хоту табыллан кытынным. Манньык үрдүк таһымнаах тэрээһингэ кыттарбар бары биэр санаанан түмсэн күүс-көмө буолбут, тэрийсигит дьоммор-сэргэбэр, салалтабар мунура суох махталбын биллэрэбин. Тус ааттаан махтал тылларын аныбын лицейим директоругар Эверстов В.И., профсоюзум председателигэр Аммосова А.А., комиссияҕа үлэлэспит дьоннорбор Канаева М.В., Ущницкая Л.Д., Касьянов А.Г., Данилова С.К., Шелковникова А.Н., Новгородова О.Д., Аммосова Е.И., Никитина С.А.,

Парникова Ю.Ю., бииргэ үлэлиир кыргыттарбар Жиркова А.Н., Находкина А.И., Саввинова А.Н., Румянцева И.В., Охлопкова Л.В., Хамафатта нэһилиэгин баһылыгар Максимов И.Н., сүүрүнүү специалиска Аммосова А.В., «Тупсууна» дьахталлар сэбиэтэрин председател Аммосова Г.А., «Түһүлгэ» сынньалан киин үлэһиттэригэр, директор Харитоновна А.А., специалистарга Макарова Н.Г., Гаврильева Т.М., Хамафатта нэһилиэгин тэрилтэлэригэр, түөлбөлэригэр, урбааньыттарга Попова Л.П., Дмитриевтар О.В., С.И., Бережнев С.И., Назаров А.А., Нам улуугун дьахталларын сэбиэтин председател Маркова Л.М., көмө буолбут улуус нэһиликтэрин дьахталларын сэбиэттэригэр, улуустааҕы дьыэ кэргэн, ычат политикатын управленийтын начальнигар Степанова Т.Н., Нам улуугун аҕа баһылыгар Атласов А.П., олоһун сыанаҕа тахсан миигин кытта тэбис-тэнгэ кытыһыны ылбыт, долгуйбут саамай чугас дьоммор — кэргэммит Иванов С.Д., оҕолорбор, кырачаан сиэннэрбэр, кырдыаҕас ийэлээх аҕабытыгар тапталы кытта махталым мунура суох.

Күндү, туох баар бары санааларын ууран көмө-тирэх буолбут, биһиги дьыэ кэргэнгэ ыалдыбыт Хамафатта нэһилиэгин, Наммыт улуугун дьонугар ис сүрэхтэн махтанабыт, хас биридди дьыэ кэргэнгэ чаҕын доруобуйаны, бары үтүөнү, кэрэни, үөрүүнү-көгүүнү, дьолу-соргуну баҕарабыт. Мэлдьи даҕаны Наммыт улуугун туһугар биэр санаалаах, түмсүүлээх буолуоҕун! Норуот күүһэ — көмүлү күүһэ!

Республикатааҕы «Далбар Хотун» күрэх финалиһа Л.Е. Иванова

Баскыһыаннаҕа дьыэҕэ тиэрдии оҕоһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыгыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһыаннаҕа үлэлээбэт.

® ПОУ «Намская ТШ ДО-СААФ России» приглашает всех желающих на новый набор по подготовке водителей ТС категории «А», «В», «С», «Д», «Е», трактористы категории «В», «Е», «С».

Стоимость обучения категории «В» — 18000 руб.

Студентам стоимость обучения — 17000 руб. (при предъявлении студенческого билета).

Обращаться по адресу: Намский улус, с. Намцы, ул. И. Винокурова, 15, к.т. 8(41162) 41-224, 8 968 155 0460, 89245927055 (можно ватсап)

® В Намском улусе, п. Графский Берег продается 2-хэтажный новый дом без отделки. Первый этаж — 6х9, второй этаж — 6х6, год постройки —

УНУРЭХ ТЫТТАР

Таптыыр ийэбитин, эбэбитин, хос эбэбитин **ПАВЛОВА ЗИНАИДА МИХАЙЛОВНАНЫ** 85 сааскын, өрөгөйдөөх үбүлүйгүнэн эбэрдэлибит!

Бары үчүгэйи, үтүөнү, кэрэни, наар сырдыгы, өссө да үтүс сылларга чэгийн-чэбдик доруобуйаны, дьолу-соргуну!

Эбүрдэни кытта оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин

Намнааҕы педагогической колледж ветераннары, үлэһиттэрин уонна студэннарын коллектива **ПАВЛОВА ЕКАТЕРИНА ПАРФЕНОВНАНЫ** 75 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Өр сылларга Намнааҕы педагогической училищета ойуулуур-дүүһүнүүр искусство учууталынан үтүө субастаахтык үлэлээн бэйэн кылааккын киллэрсибиккин, студэннары кэрэвэ уһуйбуккун, ийэли амаарх сыһыангынын үрдүктүк сыаналыбыт. Баҕарабыт, Эйиэхэ, баҕа санаа бастыгынын, кырдыгы кыттыспатын, ыары ыалласпатын, дьол-соргу эрэ тосхойдун, дьыэ кэргэнниг, сиэннэринг сылаас тапталларыгар уйдаран уһун дьоллоох олоһу, сир үрдүгэр баар бары кэрэни, үтүөнү!

Дорогого, любимого родного брата и дядю **КУТУКОВА ПАВЛА ВАСИЛЬЕВИЧА** от всей души поздравляем с замечательным юбилеем — 55-летием!

Желаем крепкого здоровья и бодрого самочувствия, положительного заряда энергии и удачи, жизненного благополучия и счастья души, крепкой любви родных и замечательного настроения.

Что можно в жизни пожелать На юбилей «пятьдесят пять»? Наверно, жизни долговечной, Семьи — душевной и сердечной!

Традиций преданных, любимых, Родных, друзей неповторимых!

Заботы от детей и внуков, Не встретить никаких недугов, Досуг приятно проводить И возраст свой покорно чтить!

Еще веселья в доме много, Цветов роскошных у порога,

Родная сестра Кутукова Октябрина Васильевна, племянница Влада, зять Саша и внучатые племянники Артем, Зарина, Елисей

Күндүттэн күндү, күн күбэй ийэбитин, үтүө-мааны эбэбитин, тапталлаах кэргэммин, Саха республикатын доруобуйатын харыстабылын туйгунун, үлэ ветеранын, үрдүк категориялаах поликлиника медсиэстэрэтин **ЛЮДМИЛА ЕГОРОВНА КОРЯКИНАНЫ** үбүлүйгүнэн эбэрдэлибит!

Эн талан ылбыт идэтинэн өр сылларга бэриинилээхтик, чизинэйдик, үтүө холобур буоларгына үлэлээн кэлгин, доруобуйа харыстабыла сайдыгыгар үтүс сэмэй кылааккын киллэрэ сылдыһаргыттан биһиги киэн туттабыт. Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну, оҕолорун, сиэннэрин, кэргэнниг сылаас тапталларынан бигэнэн кырдыары, ыалдыары биллэмккэ уһун дьоллоох үйэлэн! Эйигин кытта өрүү сырдык санаа, дьол, үөрүү дьүөрэлэстин, сырдыгынан сыдыаадың! Биһиги Эйигин наһаа таптыбыт!

Оҕолорун, кийиитин, сиэннэрин, кэргэнниг

Бтыктыр, таптыыр күн күбэй ийэбитин, эйбэс эбэбитин, хос эбэбитин **ОЛЕСОВА ВАРВАРА ЛЬВОВНАНЫ** аҕыс уон биэс кыһаан кыһын кырапай хаарын тоҕо кэһэн, аҕыс уон биэс сандал саас ньургуннаах кырдалынан долгуйдуһа хааман, аҕыс уон биэс самаан сайын сырал куйааһыгар буһан-хатан, аҕыс уон биэс көмүс күһүн уйгу-бийангынын сомсон дьоһун-мааны олоһу олорбуккун туоһулуур кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн, өрөгөйдөөх үбүлүйгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Олох ханнык да түгэннигэр саппаһырат санааһынан, кэлэр кэскилгэ бигэ эрэлгинэн, үтүөнү үксэтэр үгэскинэн, ыпсарар ыллык-таах өйгүнэн, олоххо дьулуургунаан оҕолорун, хаан-уруу аймах дьонун тапталын, махталын ылаһын. Биһиги Эн хойуу үүттээх чэйгин, минньигэс аскын, сылаас истинг сыһыангынын мэлдьи ахтабыт, күндүтүк саныбыт.

Күндү киһиитигэр инникитин даҕаны бөбө туругу, үтүс үөрүү үктэллэрин, быста бараммат сэнэни, өлбөөдүйбэт өйү-санааны, оһуор олбохтоох уйгу-бийан олоһу баҕарабыт! Алгыспыт үтүөгө, санаабыт саргыта, махталбыт күүһэ Эйиэхэ кынат буоллун, аҕыс Айыыларын араҥаччылыгы, сэттэ Ийэхситтэрин мэлдьи энэрдэһэ сырыттынар!

Оҕолоро, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ,

хос сиэннэрэ

АКЦИЯ!!! 60 000 тыс. руб. за 1 кв.м!!!

1-комнатные квартиры от 2 710 800!!!

ООО «ТУЙМААДА – ИНЖИНИРИГ»

Приглашает принять участие в долевом строительстве:

«Многokвартирный жилой дом с нежилыми помещениями (3-2) в 203 квартале г. Якутска»

- Рассрочка платежа

- Ипотечный кредит от застройщика 10,4%

- Принимаем МАТЕРИНСКИЙ КАПИТАЛ (до 3-х лет и старше) как первоначальный взнос

По вопросам приобретения квартир обращаться:

г. Якутск, пер. Энергетиков 1А

Тел.: 8(4112) 21-00-60, 25-79-55, 8(924) 765-79-55

Проектная декларация размещена на сайте: te.ykt.ru

БИЛЭРИИЛЭР

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҔУН ОЛОХТООХТОРО!

® «Төрүт уу» тэрилтэ «Ологхо» атыы дьыэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска диэри, баскыһыаннаҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска диэри үлэлиир.

Дьыэҕэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска диэри үлэлиир.

Билсэр телефоннар: **8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70.**

2016 г. (газ рядом, есть летний водопровод, окна стеклопакеты). Идеален для дачного участка и под ИЖС. Участок на 32 сотки, разработано под посадку. Возможен торг. Цена — 750000

Тел. 89141073919

® Продается земельный участок в с. Намцы (15 сот.) по ул. Жиркова, 17 (свет, газ рядом). Участок ровный, сухой. Цена — 400 т.р.

Тел. 89644239716

® Продаю частный дом в с. Модутцы 97м2 с надворными постройками: баня, гараж 6х7, хотон, огород.

Тел. 89243660681, 89241649096

® Теплицы под поликарбонат, цена за комплект — 15500 руб.

Тел. 89243670207

Считать недействительным утерянный военный билет АХ № 1195491 от 09.10.14 г. на имя Новгородова Гаврилы Юрьевича

КЭРИЭСТЭБИЛ

Сир үрдүгэр хас биридди киһиэхэ күн тэнэ киһити, аһаныгас сүрэхтээх, сайаас санаалаах күн күбэй ийэтэ буолар. Биһиги күндү киһибит - ийэбит ырахан ыарыыттан бу олохтон барбыта кулун тутар 17 күнүгэр биер сыла буолар. Биһиги ийэбит, Надежда Дмитриевна Сандулина, балаһан ыйын 2 күнүгэр 1959 сыллаахха Стрекаловскайдар дьиэ көргөннэригэр бастакы күүтүүлээх оҕоннон күн сири

көрбүтэ. Ийэтэ, Екатерина Леонтьевна Кылатчанова, аҕата Дмитрий Прокопьевич Стрекаловскай Көбөкөн нэһилиэгэр сэттэ оҕолоох улахан дьизэ көргөн буолан олохтооттара. Оҕо ааһа Өлүөнэ өрүс биэрэгин үрдүгэр ааһан айылданы кытта алтыһарын олус сөбүлүүрү. Сайын күөх нэлэмэн хонууга сүүрэрэ. Кыһын үрдүк хайаттан сырылыра. Сэттэ сааһын ситэн Көбөкөн оскуолатыгар кирибитэ. Үөрөҕөр олус кыһамныылаахтык үөрэнэрэ. Үс уолан уол, үс

кыталык кыыс эдьийиэ буолан, дьиэ ис - тас үлэтигэр, ийэтигэр илии - атах буолан туһалыра. Олох уларыыта кыһайан, оскуолатын Намта ситиһилээхтик бүтэрэн олох киэн аартыгар үктэммитэ. «Комсомол» суолун батыһан Модук нэһилиэгэр үлэлир кэмигэр Олодун аргыһын, Анатолий Никифорович Сандулины, көрсөн ыал буолбуттара. Модук нэһилиэгэр олохсуйбуттара. Биес оҕону күн сири көрдөрөн ийэ, аҕа үрдүк аатын сүкпүттэрэ. 1991 сылга сөнүччү

олодун аргыһа, аҕабыт суорума суолламмыта. Сөбөтөх хааллым дьизэ ыһыктан кэбиспэккэ, күүстээх санаа ылынан биес оҕону атаһар туруорбута. Сыл - хонук ааһан, ийэбит пекарь идэтин баһылаан көр кэмгэ пекарняҕа үлэлээн миннигэс килиэбинэн күндүлүүрү. Ийэбит иитиитинэн, сүбэтинэн - аматынан, сайаас майгытынан сиэттэрэн, үрдүк, орто үөрэҕи баһылаан, талбыт идэбитинэн билигин үлэли - хамсыы сылдабыт. Ийэбит куруутун миннигэс астаах, сылаас

чэйдээх эйгэс эбээ буолар. Төһө да ыарыыта ыллардар, илии атах буола сатыыра. Саамай сөбүлүүр дьарыга киһигэ аабытыгар буолар. Кэлин кэмгэ иистэнэр, туос иһит, сиэл ситэр этэ. Күндү киһибит, тапталлаах эбэбит, Эн, курдук үтүө киһи олодун эрэллээх аргыһа буолан, истиг тапталгыҥ сырдкы сулус оҕостон, сылаас сыйһангар угуттанан, мааныга - далбарга олоробут, дьоллоохпут.

Оҕолоро, күтүөттэрэ, кийиитэ, сиэннэрэ

Биһиги тапталлаах, күндүтүк саныыр балтыбыт, эдьийибит **Н о в г о р о д о в а** **Жанна Иннокентьевна**, бу орто дойдун олобуттан букатыннаахтык, олус ырахан ыарыыттан ыалдан күрэммитэ кулун тутар 16 күнүгэр 3 сылын туолла.

Жанна Иннокентьевна 1963 сыл ахсынны 4 күнүгэр Хатырык нэһилиэгэр Варвара Ивановна, Иннокентий Алексеевич Новгородовтар үһүс кыыс оҕолорунан төрөөбүтэ. 1970 с. оскуолаҕа 6 сааһыгар үөрэнэ кирибитэ. 1980 с. Хатырык орто оскуолатын «4-5» сыһаҕа үөрэнэн бүтэрбитэ. Бу сыл муус устар 16 күнүгэр ЫБСЛЖС Киин комитетыттан «За отличную учебу» дьин значогунаан наҕараадаламмыта. Оскуолаҕа үөрэнэригэр наар үчүгүйдүк үөрэнэн математика, химия, французскай тыл олимпиадаларын, саанан ытыгыга күрэхтэр кыайылаахтара буолар. Олус сэмэй, бэрээдэктээх, өйдөөх — бииргэ үөрэнэр оҕолорго холбоур буолар киһи этэ, төһө да саамай кыра саастаахтара буоллар.

1980-85 сс. Саха государственной университетин математика салаатыгар ситиһилээхтик үөрэнэн, математика учуутала буолбута. Бу үөрэнэр кэмигэр общественной профессия дьин «Руководитель хоровым коллективом» дастабырыанна, штукатур-малырга үөрэнэн СУ-2 тэрилтэ туоһулуур суругун ылаттыгы. 4-с курсу бүтэрэн баран, Хатырыкка 1983 с. сайынныгар «Чэчир-83» оҕолор оттуур лаабырдарыгар итээччинэн үлэлиир. Университеты бүтэрэн, Булуҥ оройуонун Күһүүр интернат-оскуолатыгар 3 сыл учууталынан үлэлээн, дуоҕабара бүтөн дойдутугар төннөр. Барахан иитиһилээх оҕолор оскуолаларыгар үлэлээн, учууталыттан тохтоон, Хатырыктаабы сельпоҕа экономистынан үлэлиир. Ол кэннэ сельпо ревизорунан Модут, Хатырык, Маймаҕа, Түбэ, Арбын, Көбөкөн, Фрунзе маҕаһыныннарын астагортарын устааччынан үлэлиир. Бу сылларга «Восход» мотоцикл атылаһан үлэтигэр тимир көлөнөн элбэхтик айанныыра.

Райпо бырабылдьаннаата Жанна Иннокентьевна үлэтигэр бэриниллээгин, киһи отчуоттара барыта точнайын бэлэтиити көрөн, Намта ревизорунан ыгырар. Инньэ гынан улуус содуруу өттүн эмиз көрөр-истэр буолар. Намта килиеп маҕаһына аһыллан, Аверьянова Антониналыын продавец буолаллар. Онтон Маймаҕа, Хатырык «Остуолба» маҕаһыныннар атыылааччытынан өр сылларга үтүө суобастаахтык үлэлээн, «Российской Федерации кооперациятын туйгуна» бэлиэнэн наҕараадаланан, 43 сааһыгар үлэ ветерана буолбута. 2008 с. райпо эстэн, кадрдары сарбыйыыга түбэһэн, Үлэлээх буолуу киининэн 48 сааһыгар пенсияга тахсар. Райпо эһиннэ дьин олонор кэбиспэккэ, «Кари-

на» маҕаһыныга продавецтынан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ, олохтоохторго убаастанара.

2011 сылтан ыарахан ыарыыга ылларан да баран, «Алмаз-кредитсервис» агентынан, «Сибирское здорovie» бородууксуйатын атыылааччытынан хара өлүөр диэри үлэлээбитэ. Төһө да ыарыытын IV стадия туруордаллар санаатын түһэрбэккэ туруулаһан, охсуһан, интернеттин уонна дьон сүбэтинэн эмп бөҕөнү эмтэнэн, олодун 2,5 сыл уһатта. Ыалдыр бириэмэтигэр Саха сири арасс мунуктарыттан элбэх дьүөгэлээн, күн аайы билсэ-сүбэли олорубута.

Балтыбыт, эдьийибит сатаабатах эйгэтэ дьин суох. Музыккалынай оскуолаҕа үөрэнэн аккордеонга, гитараҕа үчүгүйдүк оонньуура. Олус үчүгэй куоластаах ырыаһыт этэ. Наһаа үчүгүйдүк уруһуйдуура, баайара, быысабайдыра, оҕуруонан тиһэрэ. Аһара аккуратнайдык элбэх киэргэллэри, билэлэри тикпитэ. Төһө да ыалдыа олордор, хас бириддибитигэр аналлаах саахымат олохтору тигэн бэлэхтээбитэ. Сахалыы танас илии-кэлин кэбиһэрдэрин, бөҕөхтөрүн олус кичэллээхтик тигэрэ. Оҕуруот арааһын сыла аайы уларыта сылдан олордор, сибэкки кэрэтин үүннэрэрэ. Күһүн аайы үүнээйи бөҕөтүн хомуйан араас элбэх миннигэс салааттары, барыанналары хаһаанара, түгэтэрэ. Ийэбит Варвара Ивановналыын олонор элбэххэ үөрэнэн салдааччы, биһиэхэ сүбэти буолбута.

Жанна айылдыа сылдьарын туохтан да ордук саныыра. Сайын аайы сир астырын, ордук тэллэй хомуйарын ордорор. Айылданы уратытык көрөрө — оту-маһы барытын билэрэ. Кыра эрдэбиттэн аҕабытын Иннокентий Алексеевичи батыһан байанайдаах балыксыт, тыһынан сылдан илимтэн балык араарааччыбыт киһи буолар. Оннооҕор 1998 с. «Охотобчество» чилиэнэ буоларын туоһулуур «РосОхотРыболовСоюз» членскэй билэтигэр Окко төһүү үлэһиппит киһи буолар.

Жаннабыт барахсан холку-эйгэс майгыта, олоххо күүстээх дьулуура, үлөҕө бэриниитэ, дьонго истиг сыйһана биһиэхэ холбоур эрэ буолар. Күндү киһибитин баарбыт тухары умнуохпут суоҕа, куруук өйдүү-саныы, холбоур оҕосто сылдыахпыт.

Бииргэ төрөөбүттэрэ, оҕолор, сиэннэрэ

Күндү ийэм, эбэм, балтым, эдьийибит Атласова Раиса Петровна ыарахан ыарыыттан кулун тутар 19 күнүгэр 40 хонуугун туолар.

Раиса 4 оҕолоох Атласовтар дьиэ көргөннэ бастакы оҕоннон Намта 1958 с. балаһан ыйын 5 күнүгэр күн сири көрбүтэ. Аҕата Атласов Петр Егорович сааһын тухары милицияҕа ОБЭП отделыгар үлэлээбитэ, милиция майора. Ийэтэ Александра Алек-

сеевна поликлиникаҕа регистра-тураҕа медсестэрэнэн үлэлээбитэ. Усуяаана оройуонун, Казачьетыттан төрүттээх этэ. Оҕо эрдэбинэ сүрдээх сэмэй, үөрөҕөр ураты кыһамныылаах оҕо этэ. Бары тэрээһиннэргэ көхтөөхтүк кыттар. Дьиэҕэ улахан оҕолор буолан бырааттарын, балтын көрсөн, ийэтигэр көмөлөһөр этэ. Нам 8 кылаастаах оскуолатыгар үөрэнэн Нам орто оскуолатын ситиһилээхтик бүтэрбитэ. Ол кэнниттэн почтага операторунан үлэли сылдыабыта. Онтон Комсомольск-на-Амуре куоракка ситиһилээхтик үөрэнэн нуучча тылын учууталын идэтин ылбыта. Онно сылдан ийэ дьолун билбитэ, кыыс оҕоломмота. Бастаан Көбөкөн орто оскуолатыгар үлэтин саҕалаабыта, нэһилиэк олоҕор көхтөөхтүк кыттар. Кэлин 3 сыл Затон 8 кылаастаах оскуолатыгар үлэлээбитэ. Көбөкөнгө, Граф Бизергэр билигин даҕаны киһини эйгэс майгылаах, оҕолорго үчүгэй сыйһаннаах дьин өйдүү-саныы сылдыаллар.

Ити кэнниттэн Нам библиоте-катыгар ананан кэлэр. Бүтэһик күннэригэр диэри манна бэринилээхтик үлэлээн, «Саха республикатын культураны туйгуна» буолбута, Россия Профсоюзун юбилейнай знагынан наҕараадаламмыта. Үлэтин хайысхата оҕолору, ыччатты кытта үлэ этэ, кэнники кэмгэ правовой дьин ыарахан иитиһилээх оҕолору кытта үлэлиир этэ.

Сиэннигэр тапталлаах, эйгэс эбэ, бары балтыларыгар, бырааттарыгар олус кыһамныылаах этэ. Өрбүллэргэ куораттан тахсар дьоннорун миннигэс астаах көрсөрө. Элбэх дьүөгэлэрдээх этэ, бииргэ үөрэммит үөлээннээхтэрэ.

Сайынны тизгэнэ кэрэ си-бэкиллэринэн туолара, дьон сиэринэн оҕуруот үүннэрэрэ, ордук халпыыстата табыллан үүнэр этэ, хортуоппуй бөҕө ыла-ра. Сайын айылдыа сылдыарын, сир астырын олус сөбүлүүр этэ. Үлэтинэн мунурдаммакка, нэһилиэк олоҕор көхтөөхтүк кыт-тар этэ. Куруук быыбар комис-сиятыгар үлэлиир. «Госстрах» түөлбөҕө салайааччы солбу-йааччыта, үксүн компьютернай үлэтигин оҕонор биэрэр этэ.

Күндү балтыбыт, эдьийибит Раиса, эн ситэ олоҕорто олоххун кыһың Александр, сиэнин Андрей салгыахтара. Эйигин, күндү киһибитин, куруутун са-ныы, ахта сылдыахпыт. Наар эйигин өрүү баар курдук саны-ахпыт.

Раиса Петровнаы ыалдыа сыппыт кэмигэр, кэлин тиһэх суолугар атаарга көмөлөспүт терапия, библиотека, бары көмө оҕорбут тэрилтэлэргэ, бииргэ үөрэммит доботторугар, улуус, нэһилиэк дьаһалталарыгар, бары аймахтарбытыгар, тиһэх күннэригэр көрсүбүт, чуоллаан Анна Романовнаҕа, Светлана Доктороваҕа улахан махталбы-тын тиздэбит. Бары доруобай буолун, элбэх ситиһиллэри.

Кыһа, сиэнэ, бииргэ төрөөбүттэрэ, эдьийэ Матвеева Александра Афанасьевна

ИДЬУО ИҢИТИННЭРЭ

МААЧАҒА АҒА КҮҮҮНЭН ӨТТӨЙӨР

Кулун тутар 6-12 кк. маннык иһитиннэриилэр кирибиттэр: 21 — араас эчэйи, 1 — сураҕа суох сүтүү, 2 — уоруу, 2 — суол быһылаана, 1 — албыннааһын түбэлтэтэ, 3 — өлүү туһунан иһитиннэри, 2 — массынаны илдьэ бары уонна 13 — атын түбэлтэ.

Кулун тутар 6 к. ИДЬУО от-дельгар «03» ОСМП диспетчерэ иһитиннэриинэн, гр. С. моойугар быһаҕынан аһыһыллан көр-дөрбүт. Бэрэбиэркэ ытыгылар.

Кулун тутар 9 к. «03» ОСМП Намтан сааһын ситэ илик С. си-рэйин элбэх сиринен өлөрөн, хаҥас тобугун, уҥа харытын оһоллоон көрдөрбүт.

Кулун тутар 10 к. ИДЬУО дьуһурунай чааһыгар Намтан полиция участковайа иһитин-нэриитинэн, сокуоннай сааһын ситэ илик. О-ну кирири аҕата гр. Д. эт-хаан өттүнэн өттөйөрө биллибит. Бэрэбиэркэ ытыгылар.

Кулун тутар 10 к. Намтан гр. И. телефонунан иһитиннэри-тинэн, ННОШ-ка уолун рюкзак-тыттан 13 тыһ. солк. суумалаах суотабай телефонун уорбуттар. Бэрэбиэркэ ытыгылар.

Кулун тутар 7 к. Намтан гр. М. телефонунан иһитиннэриитинэн, кэргэнэ В. Дьокуускай куоракка бииргэ үөрэммит кыргыттарын кытта көрсүһүүгэ баран баран, дьиэтигэр эргиллэбэтэх. Бэрэ-биэркэ ытыгылар.

Кулун тутар 6 күнүгэр «03» ОСМП диспетчерэ иһитиннэ-ритинэн, Намта И. Захаров уул уонна АБЗ быысаһытыгар суол быһылаана тахсыбыт.

Кулун тутар 7 к. гр. Т. суругу-нан иһитиннэриитинэн, биллибэт киһи атын киһи аатынан албын-наан, «В контакте» сайт нөҕүө 5000 солк. ытыгылар. Бэрэби-эркэ ытыгылар.

Кулун тутар 11 к. ИДЬУО от-дельгар телефонунаан иһи-тиннэриитинэн, НЦРБ реани-мационнай отделениетыгар 2016 с. т. кыра оҕо эмискэ тыһа-быстыбыт.

Кулун тутар 10 к. ИДЬУО дьуһурунай чааһыгар иһитин-нэриитинэн, Дьокуускай-дааы ГИБДД пуоһун таһыгар Үөдэйтэн уоруллубут «TOYOTA CORONA» массына тутуллу-бут.

Кулун тутар 9 к. Намна-ы оҕо приютун директора Л.М. Маркова иһитиннэриитинэн, «Ветеран» маҕаһын таһыгар биллибэт дьон массынаттан арыгы атыылаабыттар. УУП бэ-рэбиэркэ ытыгар.

10 административнай буруйу оҕоруу боротокуола толоруллу-бут. ГАИ 501 транспорты бэрэби-эркэлээбит, 30 боротокуол толо-руллубут, 2 суоппар арыгы иһэн тутуллубут, 2 суол быһылаана тахсыбыт, 2 массына ыстыраап-тыыр стоякка туруоруллубут.

Бэйэ информ.

<p>Коллектив ГБОУ РС(Я) «Намский техникум» выра-жает глубокое соболезнование коллеге Барабановой Ульяне Николаевне, в связи с кончиной любимого брата</p> <p>БАРАБАНОВА Вячеслава Николаевича. Коллектив ГБОУ РС(Я) «Намский техникум»</p>	<p>РФСР Верховной Советын IX ыгы-рылаах сессиятын депутата, зоотехник, 13 №-дээх Одьулууннаабы СПТУ химия, биология учуутала, Нам улуунун Хамаҕатта олохтообо, үлэ ветерана</p> <p>ГУЛЯЕВА Екатерина Петровна</p>
<p>Оҕо саастан дьүөгэм Горохова Евгения Константиновна, оҕолоругар, бары бииргэ төрө-бүттэригэр, чугас аймахтарыгар тапталлаах уола</p> <p>ЛЕБЕДИКИН Вилей Сергеевич</p> <p>олус хомолтоохтук орто дойдуттан күрэммитинэн дириг кутурбаммын тиздэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбин, кытаатан ыйун.</p> <p>Аппааныттан Винокурова В. П. уонна кини дьиэ кэргэнэ</p>	<p>уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириитэн кулун тутар 15 күнүгэр барытын бары аймахтарбытыгар, билэр дьоммутугар диригник курутуун туран иһитиннэриитинэн.</p> <p>Эдьийэ Мария Петровна, кыһа, уола, күтүөт, кийиитэ, сиэннэрэ</p>
<p>Күндүтүк саныыр аҕабыт, эһэм, үлэ, тыыл ветерана, Аппааны нэһилиэгин олохтообо</p> <p>КОЛПАШНИКОВ Семен Гаврильевич</p> <p>ыарахан ыарыыттан күн сирииттэн барытын диригник курутуун туран биллэрбит.</p> <p>Кыргыттар, сиэнэ</p>	<p>Хамаҕатта нэһилиэгин олохтообо, IX ыгырылаах РФСР Верховной Со-ветын депутата, профтехучрэхтээгин туй-гуна, Россия үлэтин ветерана, үлэ вете-рана, сэрйи сылларын оҕото, кырдыбас эдьийибит</p> <p>ГУЛЯЕВА Екатерина Петровна</p>
<p>Күндү эдьийдэрбитигэр Аннаба, Матренаба, сиэн-нигэр Семенгэ, бары аймахтарыгар аҕалара, эһэлэрэ, үлэ, тыыл ветерана</p> <p>КОЛПАШНИКОВ Семен Гаврильевич</p> <p>уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммын тиздэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>Кийиитин Вера Колпашникова, сиэнин Валериан, кэргэнэ Мария, хос сиэннэрэ</p>	<p>ыарахан ыарыыттан биһиги кээнэбиттэн барытын оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонноругар дириг кутурбаммын тиздэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>Константиновтар, Готцевтар</p>
<p>Күндү бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Слепцова Сардаана Гаврильевна, кыһыгар Лядаба, чугас ай-махтарыгар күтүөтэ, кэргэнэ, аҕалара</p> <p>БОРИСОВ Геннадий Олегович</p> <p>ыарахан ыарыыттан соһуһун туораабытынан дириг кутурбаммын тиздэбит.</p> <p>1988 с. 10 «б» кыл.</p>	<p>Барааппытыгар Иннокентий Инно-кентьевичка, кийииппитигэр Варвара Даниловна тапталлаах кыракый кы-ыстыра</p> <p>Рианна</p> <p>ыарахан ыарыыттан күн сирииттэн барбы-тынан дириг кутурбаммын тиздэбит.</p> <p>Кырдыбас эдьийдэригэр, убайдарын Суздаловтар дьизэ кэргэттэрэ</p>
<p>Бииргэ үлэлир коллегабытыгар Борисова Надежда Васильевна төрөппүт оҕото</p> <p>БОРИСОВ Геннадий Олегович</p> <p>күн сирииттэн суох буолбутунан дириг кутурбаммын тиздэбит.</p> <p>МБДОУ «ЦРП — д/с №8» «Көлүкчээн» коллектива</p>	<p>Уб. күтүөппүт Фрунзеттан төрүттээх</p> <p>ИВАНОВ Пётр Васильевич</p> <p>ыарахан ыарыыттан өлөн туораабытынан эдьийибитигэр Суздалова Аксинья Сте-пановна, кыһын дьизэ көргөһүгэр, күтүөппүт бииргэ төрөбүттэрин дьизэ кэргэттэригэр, чугас аймахтарыгар, та-баарыстарыгар дириг кутурбаммын тиздэбит</p> <p>Николай, Степан Суздаловтар дьизэ кэргэттэрэ</p>
<p>Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Лукинова Людаба уонна кини бииргэ төрөбүттэригэр, ийэтигэр таптал-лаах аҕалара</p> <p>ЛУКИНОВ Алексей Ефремович</p> <p>күн сирииттэн күрэммитинэн дириг кутурбаммын тиздэбит.</p> <p>Е.С. Сивцев — Таллан Бүрэ аатынан Бөтүг орто оскуолатын 2002 с. ыпыһа</p>	<p>Бииргэ үлэлээбит коллегабытыгар Иванова Айталига Петровна тапталлаах аҕата, ийэтигэр Аксинья Степановна кэргэнэ, оҕолоругар эһэлэрэ, Нам нэһи-лэгин олохтообо</p> <p>ИВАНОВ Пётр Васильевич</p> <p>ыарахан ыарыыттан бу орто дойдут-тан барытынан чугас дьонугар, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммын тиздэбит.</p> <p>Нам улуунун ветеринарнай сулууспаны үлэһиттэрэ</p>

Кылаабынай редактор э.т. Д.А. НОГОВИЦЫНА
ОТДЕЛАР:
редакторы солбууааччы — 41332,
хаһыаты тангы — 41332,
бухгалтерия — 41141,
факс — 41141.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспу СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүмэрэ — **ИИ №ТУ14-0216.**
Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтин, дьизит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кири-бит суруктар төнөрүллүбүттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэдди биир буолбат.**
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
Редакция, издатель аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Ст. Платонова уул., 1, 2 корп.
Типография аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная уул., 4.
E-mail: Namsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат
РИС талыһына, таһыһына
уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэннэ.
Аадырыһа:
Нам сэл. Ст. Платонова уул., 1, 2 корп
Формата А3. Кээмэйэ 2 бэчээт. лис
Конул сыһанан атыһынар
Индекс — Р0005. Тираһа — 1418
Бэчээкэ илии баттаньтын графия —
12:00 ч. 17.03.2017 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 17.03.2017 с.